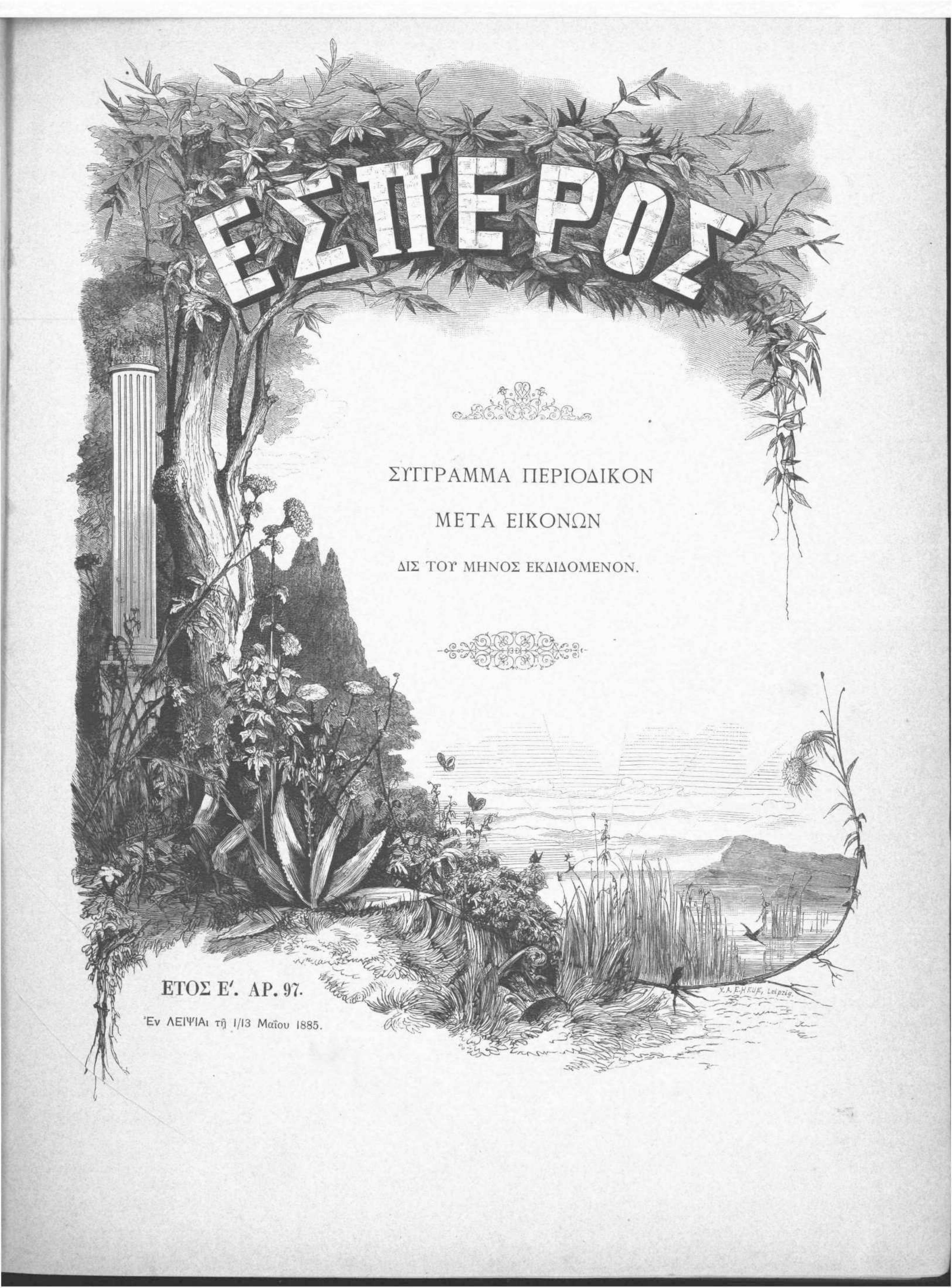
ΕΣΠΕΡΟΣ
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΜΕΤΑ ΕΙΚΟΝΩΝ
ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ.
ΕΤΟΣ Ε'. ΑΡ. 97.
Ἐν ΛΕΙΨΙΑι τῇ 1/13 Μαΐου 1885.
X. A. EHEUF, Leipzig.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ἡ νῆσος Χίος (συνέχεια). — Περὶ τοῦ κόσμου τῶν ἐξαλειφομένων ζώων (συνέχεια). — Ὁ Ναὸς τοῦ Ἁγίου Πέτρου ἐν Ῥώμῃ. — Ἡ φρικώδης νύξ. Δήγμα (τέλος). — Ποίησις. Ἐν εὐφορίᾳ. — Ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ Φάουστ (τέλος). — Φυσικὴ γέφυρα ἐν Ῥουμελίᾳ τῆς τουίου Ἀμερικῆς. — Ὁ προφήτης Ἠλίας ἐνώπιον τοῦ βασιλέως Ὀχοζίου. — Περιήγησις Παρισινῆς Κυρίας ἀνὰ τὴν Κασμίρην τῶν Ἰνδιῶν (συνέχεια). — Ὁ Πελεκάνος. — Τὸ κάρυον τοῦ κόλα. — Βιβλιογραφικά. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις. — Γραμματοκιβώτιον.

ΕΙΚΟΝΕΣ.

Ὁ τέτραξ. Ἡ χελώνη. — Ὁ Ναὸς τοῦ Ἁγίου Πέτρου ἐν Ῥώμῃ. — Ἡ νῆσος Χίος (ὁ Ἀνάβατος). — Φυσικὴ γέφυρα ἐν Ῥουμελίᾳ τῆς τουίου Ἀμερικῆς. — Ὁ προφήτης Ἠλίας ἐνώπιον τοῦ βασιλέως Ὀχοζίου. — Φαιάνης ἐν Κασμίρῃ. — Ὁδὸς ἐν Σριναγάρ. — Ὁ πελεκάνος. — Σκεύη χαλκᾶ τῆς Κασμίρης. — Ἔκταυτον παράρτημα· Ἀνδρέας Μιαούλης.

Η ΝΗΣΟΣ ΧΙΟΣ.

(Συνέχεια.)

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 5.)

ΤΩΝΠΙΟΝ ἡμῶν τὸ χωρίον Ἀνάβατος, εἰς ἀπόστασιν δύο ὡρῶν ἀπὸ τῆς Νέας Μονῆς. Τὸ χωρίον τοῦτο κεῖται ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἀποτόμου βράχου (ὅρα τὴν εἰκόνα), προσιτοῦ μόνον ἀφ' ἑνὸς μέρους διὰ στενῆς ὁδοῦ λελαξευμένης ἐν τῷ βράχῳ. Ἡ ἐκλησία τοῦ χωρίου ἔχει καλὴν δεξαμενὴν καὶ ἐπὶ τοῦ κωδωνοστασίου ἐστήθη ἀλεξικέραυνον, διότι φαίνεται ὅτι ὁ κεραυνὸς εἶχεν ἀνέκαθεν ἰδιαιτέραν συμπάθειαν πρὸς τὸ ὑψηλὸν τοῦτο μέρος. Τὸ χωρίον εἶναι πτωχόν, ἀλλ' οἱ κάτοικοι εἶναι φίλεργοι καὶ οἰκονόμοι. Ἐπειδὴ ἡ χώρα εἶναι ἄγονος οἱ πλεῖστοι αὐτῶν ἀπέρχονται εἰς Κωνσταντινούπολιν, εἰς Σμύρνην καὶ Σύρον πρὸς εὕρεσιν ἐργασίας· ἅμα ὅμως συλλέξωσιν ὀλίγα χρήματα ἐπανέρχονται εἰς τὴν πατρίδα των. Ὁ Ἀνάβατος ἔχει ὡς ἔγγιστα 75 οἰκογενείας, καὶ σχολεῖον.

Ὁ Κάμπος.

Κάμπος λέγεται τὸ πρὸς νότον τῆς πόλεως κείμενον προάστειον. Ἐν αὐτῷ εὑρίσκονται οἱ ὡραῖοι πορτοκαλεῶνες καὶ λεμονῶνες καὶ κομψαὶ ἐξοχικαὶ οἰκίαι. Αἱ ὁδοὶ εἶναι ὅμως στεναὶ καὶ οἱ τοῖχοι οἱ περιστοιχίζοντες τὰ κτήματα ὑπὲρ τὸ δέον ὑψηλοί, καὶ ὡς ἐκ τούτου παρακωλύοντες τὴν θέαν. Τρεχούμενον ὕδωρ δὲν ὑπάρχει, ἀλλ' οἱ κῆποι ἀρδεύονται διὰ φρεάτων (μαγγανοπηγαδίων). Πολλαὶ τῶν ἐξοχικῶν οἰκιῶν ὁμοιάζουσι τὰς ἀρχαίας ἐπαύλεις τοῦ μεσαιῶνος· ἐκτισμέναι στερεῶς ἐκ λίθων ἔχουσιν ἐξωτερικῶς κλίμακα μεγαλοπρεπῆ. Τὰ δωμάτια κεῖνται ἐν τῷ ἄνω πατώματι, ἐν τοῖς ἰσογείοις εἶναι οἱ σταῦλοι, αἱ κατοικίαι τῶν κηπουρῶν καὶ τῶν ὑπηρετῶν, καὶ αἱ ἀποθῆκαι. Ὁ Κάμπος ἔχει περὶ τὰς 650 οἰκίας, ὧν τινες ἀνήκουσιν εἰς Ὀθωμανούς. Περὶ τὸν Κάμπον κεῖται ἐννέα χωρία, τὰ ἑξῆς· Θυμιανὰ μὲ 300 οἰκογενείας, Νεοχώριον 180 οἰκογεν., Βασιλιόνικον 120 οἰκογεν., Χαλκεῖον 136 οἰκογεν., Βαβύλοι 104 οἰκογεν., Ζοφίας 71 οἰκογεν., Βερβεράτον 50 οἰκογεν., Δαφνὼν 80 οἰκογεν. καὶ Καρυαὶ 64 οἰκογενείας. Τὰ δύο τελευταῖα ταῦτα χωρία προμηθεύουσι τὸ ἀναγκαῖον πόσιμον ὕδωρ τῆς πόλεως. Παρὰ τὰς Καρυάς, τὸ χωρίον τῶν πλουτριῶν, σώζεται φραγκικὸν ὑδραγωγεῖον, διοχετεῦον τὸ ὕδωρ ἐκ δύο πηγῶν. Ἡ μία τῶν πηγῶν τούτων εἶναι σπήλαιον στενόν, εἰς ὃ δύναται νὰ εἰσέλθῃ τις ἕρπων μέχρις ἀποστάσεως πεντήκοντα δημάτων· ἔξωθεν τοῦ σπηλαίου τούτου ὑπάρχει θόλος, περιζήτητος ὑπὸ τῶν κατοίκων διὰ τὸ δροσερὸν αὐτοῦ. Τὰ ὕδατα τῶν Καρυῶν διοχετεύονται εἰς τὸ τζαμίον, εἰς τὰς δημοσίους κρήνας ἐν Βουνάκι καὶ εἰς τὸ φρούριον. Ἡ πηγὴ τοῦ Δαφνῶνος ἦτο ἐπὶ πολὺ ἐγκαταλελειμμένη. Ὁ πρό τινων ἐτῶν ἐν Χίῳ ἀποθανὼν ἰατρὸς Συγγρός (πατὴρ τοῦ ἐν Ἀθήναις γνωστοῦ τραπεζίτου), ἐκληροδότησε ποσὸν οὐκ εὐκαταφρόνητον εἰς τὴν πόλιν, δι' οὗ ἐπεσκευάσθη τὸ ὑδραγωγεῖον τοῦτο, ὡς καὶ τὸ ὑδραγωγεῖον τῆς "Γεφύρας τῆς κόρης". Ἐκτὸς δὲ τούτων διὰ τοῦ ποσοῦ τούτου, ἱδρύθη ἐν Κερατοχωρίῳ μεγάλη ἀποθήκη ὕδατος, διοχετευομένου εἰς ὀκτὼ κρήνας εἰς διαφόρους τῆς πόλεως συνοικίας πρὸς μεγάλην τῶν κατοίκων εὐγνωμοσύνην. Ἡ μία τῶν κρηνῶν τούτων, ἡ τοῦ Κάτω Αἰγυαλοῦ, εἶναι μεγαλοπρεπὴς καὶ φέρει ἐπιγραφὴν εἰς μνήμην τοῦ φιλογενοῦς δωρητοῦ. Ἡ εἰς Δαφνῶνα ὁδὸς εἶναι μαγευτική, διότι παρακολουθεῖ τὸ χεῖλος ἀποτόμου κρημνοῦ, εἰς τὸ βάθος τοῦ ὁποίου ῥέει χείμαρρος. Καὶ τὸ Βερβεράτον ἔχει κρήνην προμηθεύουσαν τὸ ὕδωρ τοῦ χωρίου.

Τὰ περὶ τὸν Κάμπον χωρία*) εἶναι εὐφορώτατα, παράγοντα ἐλαίας, ἀμύγδαλα, σῦκα καὶ παντὸς εἴδους ὄσπρια. Τὸ Νεοχῶρι ἀποτελεῖ τὸ σύνορον μεταξὺ τοῦ Κάμπου καὶ τῶν Μαστιχοχωρίων· ἡ γραμμὴ αὕτη διέρχεται διὰ Καλλιμασίας, Νεοχωρίου, Ἁγίου Μηνᾶ καὶ ἐκτείνεται μέχρι Λιθίου πρὸς νότον τῆς γραμμῆς ταύτης ὅλα τὰ χωρία ἀσχολοῦνται ἐξαρετικῶς μὲ τὴν καλλιέργειαν τῆς μαστίχης.

Τὸ Μαστιχοχώρια.

Τὸ ἔδαφος τῶν μαστιχοχωρίων εἶναι ἐπίπεδον καὶ πετρῶδες· ποῦ καὶ ποῦ ἔχει μικροὺς λόφους· τὰ ὕδατα εἶναι ὀλίγα. Ἡ βροχὴ παραβλάπτει τὴν συλλογὴν τῆς μαστίχης, ὡς καὶ ἐν γένει τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ δένδρου. Τὸ πάγος εἶναι σπάνιον ἀλλ' εἰς ἄκρον καταστρεπτικόν. Τὸ μαστιχόδενδρον εἶναι δένδρον ἐκ τοῦ εἴδους τῶν φυστικίων (pistacia lenticus). Διατὶ ἡ μαστίχη δὲν παράγεται εἰς ἄλλας χώρας ἐκτὸς τῆς Χίου; Τὸ ζήτημα τοῦτο δὲν ἐμελετήθη ἀκόμη ἀκριβῶς. Ἕκαστον δένδρον φορολογεῖται. Τὸ σύστημα τοῦτο εἶναι κακόν, καὶ παρεμποδίζει τὴν ἀνάπτυξιν τῆς καλλιεργείας. Ἅμα ἡ ἐσοδεία εἶναι κακή, ὁ χωρικὸς πρέπει νὰ δανεισθῇ διὰ νὰ πληρώσῃ τὸν φόρον καὶ πολλάκις ἐπὶ τόκῳ τόσον βαρεῖ, ὥστε ἀναγκάζεται νὰ ὑποθηκεύσῃ καὶ τὴν μέλλουσαν ἐσοδείαν. Ἐὰν τὸ ἑπόμενον ἔτος δὲν ἴδῃ εἰς θέσιν νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ εἰσπράκτορος, ἐκριζοῖ τὸν δένδρον, προτιμῶν νὰ καταστρέψῃ τὸ κτῆμά του ἢ νὰ ἐργάζηται ἄνευ κέρδους.

Μετὰ ὁδοιπορίαν μιᾶς καὶ ἡμισείας ὥρας ἀπὸ τοῦ Κάμπου ἀφικνεῖταί τις εἰς τοὺς πρόποδας λόφου καταφύτου, ὅστις ἐπιστέφεται ὑπὸ τῆς ἱστορικῆς μονῆς τοῦ Ἁγίου Μηνᾶ**). Ἡ μονὴ αὕτη κεῖται ἐν θέσει γραφικωτάτῃ, καὶ ἡ θέα ἀπ' αὐτῆς εἶναι ὅσον ἔνεστιν ὡραία· κάτωθεν φαίνονται τὰ μαστιχοχώρια, ὁ Κάμπος μὲ τὰ χωρία του καὶ εἰς τὸ βάθος ἐκτείνεται ἡ σειρὰ τῶν ὀρέων. Ἡ ἀπόστασις ἀπὸ Ἁγίου Μηνᾶ εἰς Νεοχῶρι εἶναι μικρά, ἡ δὲ ὁδὸς περιβάλλεται ὑπὸ κομψῶν ἐξοχικῶν οἰκιῶν.

Ἤδη εὑρισκόμεθα εἰς τὴν χώραν τῆς μαστίχης. Καὶ πρῶτον ἀφικνούμεθα εἰς Καλιμασιάν, κωμόπολιν μεγάλην καὶ καθαράν, περιέχουσαν καλὰς οἰκίας καὶ πύργον ἐκ τῶν χρόνων τῶν Γενουηνσίων. Οἱ κάτοικοι τῆς κώμης ταύτης εἶναι εὔποροι, καὶ ἐπιδίδονται τὸ πλεῖστον εἰς τὸ ἐμπόριον τῆς μαστίχης, τῶν ἀμυγδάλων καὶ ἄλλων προϊόντων. Τὸ σχολεῖον τῆς κωμοπόλεως διατηρεῖται ἄριστα.*) Εἰς δίφρον ἀπόστασιν κεῖται τὰ Ἀρμόλια, ἔνθα κατασκευάζονται ἀγγεῖα πήλινα, γλάστραι, λεκάναι καὶ εἶδος σταμνῶν, ἐν αἷς διατηρεῖται τὸ ὕδωρ δροσερόν. Αἱ στάμναι αὗται, εὐθυνώσταται τὴν τιμήν, εἶναι εἰδικότης τῆς χιακῆς διομηχανίας. Εἰς τὴν ἀρχαιότητα τὸ χῶμα τῶν Ἀρμολίων εἶχε καλὴν φήμην. Σήμερον, ὁσάκις ἀνὴρ παραπονεῖται διὰ τὴν γυναῖκά του ἢ διὰ τὴν μνηστήν του, τῷ λέγουσι· "Νὰ παραγγείλῃς μίαν, ὅπως τὴν θέλεις εἰς τὰ Ἀρμόλια." Πλησίον τοῦ χωρίου τούτου σώζονται τὰ ἐρείπια μεγάλου φραγκικοῦ πύργου, ἀνεγερθέντος παρὰ τῶν Ἰουστινιανῶν ἐν ἔτει 1440, καὶ καλουμένου σήμερον Ἀπολίχνη. Ὁ πύργος οὗτος εἶχε διπλοῦν ἰσχυρότατον περιτείχισμα καὶ περιελάμβανεν 62 δωμάτια θολωτὰ καὶ δύο δεξαμένας. Ἐπὶ τῆς πόλης σώζεται ἐπιγραφὴ ἀναφέρουσα τὸ ἔτος τῆς ἀνεγέρσεως.

Τὰ μαστιχοχώρια εἶναι τὰ ἑξῆς· Ἅγιος Γεώργιος ὁ Σηκούσης μὲ 280 οἰκογενείας. Λιθίον (100 οἰκογ.), Βέσσα (120 οἰκ.), Ἐλάτα (136 οἰκ.), Μεστὰ (220 οἰκ.), Θολοποτάμι (185 οἰκ.), Μυρμήγκι (40 οἰκ.), Διδύμα (100 οἰκ.), Νενήντα (226 οἰκ.), Βουνὸς (45 οἰκ.), Πατρικὰ (47 οἰκ.), Καταράκτης (75 οἰκογ.), Φλιάσια (47 οἰκ.), Κοινὴ (80 οἰκ.), καὶ Καλαμωτὴ (μὲ 210 οἰκογενείας). Εἰς τὴν ἄκραν τοῦ ἀκρωτηρίου τῶν Μεστῶν εἶναι μικρὸς λιμὴν παρὰ τὸ χωρίον Πυργί.

(Ἕπεται τὸ τέλος.)

*) Ὁ Κάμπος, τὰ περὶ αὐτὸν χωρία καὶ τὰ Μαστιχόχωρα λεγόμενα ἐβλάβησαν πλειότερον τῶν ἄλλων ὑπὸ τοῦ σεισμοῦ.

**) Κατεστράφη καὶ αὕτη τέλεον ὑπὸ τοῦ σεισμοῦ καὶ ἐξετέθησαν πάλιν εἰς τοὺς ἀνέμους καὶ τὴν βροχὴν τὰ ἐκεῖ κείμενα ὀστᾶ τῶν πεσόντων κατὰ τὸ 1822 ἀειμνήστων πατέρων ἡμῶν.

*) Κατεστράφη μετὰ τῶν λοιπῶν κατὰ τὸ 1881 καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου ἐν Πατριάρχαις κυρίου Ἰωακείμ τοῦ Β'. ἱδρυθὲν παρθεναγωγεῖον.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΤΩΝ ΕΞΑΛΕΙΦΟΜΕΝΩΝ ΖΩΩΝ.

Ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ ὑπὸ Χρήστου Ἐ. Κάλφογλου διδάκτορος τῆς Ἰατρικῆς.

(Συνέχεια.)

Ὁ τέτραξ.

ΠΟΛΥ δ' ἀπηνέστερον τῶν πτηνῶν τούτων πάσχουσιν αἱ ὄρνιθες ὑπὸ τοῦ διωγμοῦ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῆς διηνεκοῦς ἐκχερσώσεως τῶν δασῶν. Ὁ τετράων (Tetrao urogallus) ἓν τῶν μεγίστων Γερμανικῶν χερσαίων πτηνῶν κατοικῶν ἄλλοτε ἐν ἅπασι τοῖς μεγάλοις δάσεσι τῆς Εὐρώπης καὶ βορείου Ἀσίας ἐξέλιπε σήμερον παντάπασιν ἐν πολλαῖς χώραις. Ἐπίσης ἐν Σκωτίᾳ μὲν εἶχεν ἐκλείψει πρὸ πολλοῦ, ἀλλ' ὅμως καὶ αὐθις εἰσαχθεὶς ἀπολλαπλασιάσθη. Ἐν Γερμανίᾳ ὅμως ἡ ὀπαρξὶς αὐτοῦ ἀπᾴδει πρὸς τὴν ἐν αὐτῇ ἀναπτυσσομένην δασονομίαν. Ἐν Καρπαθίοις, Ἰούροις, καὶ ἄλλοις γερμανικοῖς ὄρεσι, ἐν Χάρτς, Θυριγγίᾳ καὶ Βοημίᾳ καίπερ σπανίως ἀναφαινόμενος εὑρίσκεται παμπληθὴς ἐν τοῖς βορείοις τῆς Εὐρώπης ὡς καὶ ἐν τοῖς πλουσίοις δάσεσι τῆς Ἀσίας. Ὁ τέτριξ ἢ τέτραξ (Tetrao-tetrix) ὁ ἄλλοτε τόσον ἐξηπλωμένος ὢν ὅσον ὁ τετράων, ἐξηλείφθη σήμερον ἐν τοῖς Ἱσπανικοῖς καὶ Ἑλληνικοῖς ὄρεσι, περιωρίσθη ἐν Ἰταλίᾳ εἰς τὰ ὑψηλὰ ὄρη, ἀφθονεῖ δὲ ἀρκούντως εἰσέτι ἐν τοῖς μέσοις γερμανικοῖς δάσεσι, ἐν Αἰθλανδίᾳ καὶ Ἐστωνίᾳ, ἐν Σκανδιναυΐᾳ, Ῥωσσίᾳ καὶ ἐν ἀπάσῃ τῇ Σιβηρίᾳ μέχρι τοῦ Ἀμούρ. Ἐν Ἀγγλίᾳ ἐκλιπὼν ἤδη, εἰσήχθη αὖθις τῷ 1815. Ὁ ἀτταγᾶς (Bonasia betulina), οὐτινος ὁ κατοικία ἐπεκτείνεται ἀπὸ τῶν Πυρηναίων μέχρι τοῦ πολικοῦ κύκλου καὶ ἀπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ μέχρι τοῦ Μεγάλου ὠκεανοῦ ἐγένετο ἤδη σπάνιος ἐν ταῖς Ἄλπεσιν, ἐν τῇ ἀνατολικῇ καὶ δυτικῇ Πρωσσίᾳ, ἐν Παλατινάτῳ, Πομερανίᾳ, σπανιώτερος ἐν Ἰταλίᾳ, ἐξηλείφθη δὲ παντάπασιν ἐν τῇ βορείῳ Γερμανίᾳ, Ὀλλανδίᾳ, Δανιμαρκίᾳ καὶ μεγάλῃ Βρεταν̈ίᾳ. Ἡ λειμωνία ἀλεκτωρὶς (Cupidonia cupido), ἥτις πρὸ ἡμίσεως σχεδὸν αἰῶνος ἐτιμᾶτο εὐτελοῦς τιμῆς, ἀπεχώρησε σήμερον πρὸς δυσμὰς ἕνεκα τοῦ ἐμπαθοῦς κατ' αὐτῆς διωγμοῦ τῶν κυνηγῶν διατηρουμένη εἰσέτι τῇδε κἀκεῖσε ἐν τοῖς ἀνατολικοῖς μέρεσι δυνάμει μόνον τῶν βραδέως εἰσαχθέντων περὶ κυνηγεσίας νόμων. Ἡ πετραία Κακκάβη (Caccabis saxatilis) διατωμένη κατὰ τὸν 16. αἰῶνα ἐν τοῖς παρὰ τὸν Ῥῆνον πετρώδεσιν ὄρεσι περιωρίσθη σήμερον εἰς τὰς Ἄλπεις, τὴν δυτικο-ἀνατολικὴν Ἐύρωπην καὶ τὰς ὁμόρους χώρας. Ἡ δὲ Πέρδιξ (Perdix cinerea) ἡ ὑφ' ἁπάντων τῶν ἁρπακτικῶν τετραπόδων καὶ ἐκ τῶν ὀρνέων ὑπὸ τοῦ ἱέρακος, ἀστερίου, κίρκου, ἰκτῖνος, σπιζίου, εἶτα δὲ ὑπὸ τοῦ κόρακος, τῆς κίσσης καὶ ἄλλων διηνεκῶς διωκομένη καὶ δὴ ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων καταδηρευομένη, παραδόξως πῶς δὲν ἐξηλείφθη εἰσέτι. Ὁ Κολχικὸς φασιανὸς (Phasianus colchicus), ὅστις ἀπὸ τῶν παραλίων χωρῶν τῆς Κασπίας θαλάσσης καὶ ἀπὸ τῆς δυτικῆς Ἀσίας εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐντεῦθεν εἰς ἅπασαν τὴν δυτικὴν Εὐρώπην καὶ Γερμανίαν μετεκομίσθη καὶ ἐπὶ μέρους ὡς ἐν Αὐστρίᾳ καὶ Βοημίᾳ ἐξηγριώθη ἤρχισεν ἤδη νὰ ἐλαττοῦται ἐν μὲν τῇ Ἰταλίᾳ σπάνιος, ἐν δὲ τῇ Ἱσπανίᾳ σπανιώτερος κατάστάς, ἐν δὲ τῇ Ἑλλάδι προσεγγίζων τῷ ἐξαφανισμῷ αὐτοῦ. Ὁ Ἰνδαλέκτωρ (Meleagris gallopava), ὅστις ἀπὸ πολλοῦ ἤδη δὲν θρίθει πλέον ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ εὑρίσκεται παμπληθὴς μὲν ἐν Ἰνδιανῇ, Ἰλλινοῇ, Ὀχήῳ, Κεντούκῃ, Τενεσσέῃ, Ἀλαβάμᾳ, εὐαρίθμως δὲ ἐν Καρολίνῃ καὶ Γεωργίᾳ, ἐγένετο σπάνιος ἐν Πενσυλβανίᾳ καὶ ἐξέλιπεν ἐν ταῖς ἄλλαις κατῳκημέναις χώραις. Ἐν τοῖς δάσεσι τῶν εἰρημένων χωρῶν ὀδεύουσιν οἱ ἰνδαλέκτορες μακρὰ διαστήματα, τῶν μὲν ἀρσενικῶν ἡγουμένων ἐν ἀγέλῃ 100 περίπου ἀτόμων, τῶν δὲ θηλυκῶν ἑπομένων μετὰ τῶν νεοσσῶν αὐτῶν.

Ἡ λοφοφόρος Ἀλεκτωρὶς (Talegallus) τῆς Αὐστραλίας ἐξολοθρευθεῖσα ἐν τισι χώραις ἕνεκα τῆς κατ' αὐτῆς σφοδρᾶς θήρας μέλλει θᾶττον ἢ βράδιον νὰ ἐξαλειφθῇ παντάπασιν. Ἡ μεγάλη Ὠτὶς (Otis tarda) τὸ μέγιστον ἁπάντων τῶν ἐν Εὐρώπῃ χερσαίων πτηνῶν, ἥτις ἐν τῇ δυτικῇ Σουηδίᾳ καὶ μέσῃ Ρωσσίᾳ, προσέτι ἀνὰ πᾶσαν τὴν Εὐρώπην καὶ μέσην Ἀσίαν εὑρίσκεται, ἐγένετο σπανία ἐν Ἱσπανίᾳ καὶ Γαλλίᾳ καὶ ἐξέλιπε παντάπασιν ἐν Ἀγγλίᾳ. Καὶ ὁ Πελαργός (Ciconia alba), ὅστις ἐν ἀπάσῃ τῇ Εὐρώπῃ ἐνδιητᾶτο ἐξαιρέσει τῶν βορειοτέρων αὐτῆς μερῶν, μόλις εὑρίσκεται σήμερον τῇδε κἀκεῖσε, σπανίζει λίαν ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ἐλαττοῦται ὁσημέραι ἐν Ἑλλάδι καὶ Ἱσπανίᾳ.

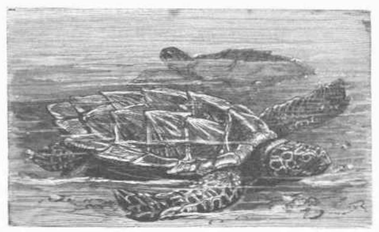

Ἡ χελώνη.

Ὁ Κύκνος (Cycnus atratus), ὅστις ἐστὶ τὸ κόσμημα τοῦ τῶν πτηνῶν κόσμου ἐν τῇ Νέᾳ Ὀλλανδίᾳ καὶ ἐμφιλοχωρεῖ ἐν ἁπάσαις ταῖς μεγάλαις λίμναις καὶ ποταμοῖς, κατεδιώχθη τοσοῦτον ἀσπλάγχνως ὑπὸ τοῦ λευκοῦ ἀποίκου, ὥστε ἐξέλιπε σήμερον παντάπασιν ἐν πολλαῖς χώραις, ἐν αἷς ἄλλοτε ἀφθόνως εὑρίσκετο. Ἡ φαιὰ Χὴν (Anser cinereus) ἡ ἄλλοτε ἐν ἅπασι τοῖς λιμνάζουσιν ἐκτεταμένοις ὕδασι τῆς Γερμανίας ἐπωάζουσα εὑρίσκεται σήμερον σποραδικῶς καὶ κατὰ μεμονωμένα ζεύγη ἐν τῇ ἀνατολικῇ Πρωσσίᾳ καὶ Πομερανίᾳ. Πηγὴ ἀνεκτιμήτου κέρδους ἐν τοῖς βορείοις τόποις ἐστὶν ἡ πτιλωτὴ Νῆσσα (Eiderente, domateria mollissima), ἥτις οὕτω μανιωδῶς καταδιώκεται ἐπὶ τῆς Γροελανδίας (ἡ Χλωρίδος), τῶν Ὀξυδούνων Κυκλάδων (Spitzberge) καὶ Λαπλανδίας, ὥστε ἐλαττοῦται ἐπαισθητῶς ὁ ἀριθμὸς αὐτῆς ἐπὶ τῶν Ὀξυδούνων Κυκλάδων καὶ ἄλλων τόπων. Ἀλλ' ἐπειδὴ οὔτε τῶν πτηνῶν, οὔτε τῶν ὠῶν αὐτῶν φείδονται, ἀλλὰ λαμβάνουσιν, ὅπου ἂν εὕρωσι σὺν ταῖς φωλεαῖς ὁμοῦ τά τε ὠὰ καὶ τὰ πολύτιμα πτίλα αὐτῶν, τούτου ἕνεκα παρακωλύουσιν οὕτως ἐν τῷ μέλλοντι τὴν αὔξησιν αὐτῶν. Τοῦτο δὲ παρατηρήσαντες οἱ κάτοχοι τῶν μερῶν ἔνθα ἐπωάζουσι τὰ ἐν λόγῳ πτηνὰ περιμένουσι τὸ τέλος τῆς ἐπωάσεως μεθ' ὃ καὶ συλλέγουσι τὰ πτίλα αὐτῶν ἐκ τῶν φωλεῶν. Μυριάδες δὲ πτηνῶν ἐμφιλοχωροῦσιν προσέτι ἐν τοῖς βορείοις "τῶν πτηνῶν ὄρεσι" (Vogelberge), ὡς καλοῦσι τοὺς τῆς ἐπωάσεως καὶ κατοικίας τῶν αἰθυιῶν, ἀλκαδίων, οὐριῶν καὶ ἄλλων κοτύμβων τόπους, ἐξ ὧν οἱ ἄνθρωποι συγκομίζουσι κατ' ἔτος ἄφθονα ὠὰ καὶ νεοσσούς. Ὅσον ὅμως ἀνεξάντλητοι καὶ ἂν φαίνωνται σήμερον οἱ τῆς τοιαύτης ἐπικαρπίας τόποι, οὐχ ἧττον ὅμως ἐλεύσεται ἡμέρα, καθ' ἣν καὶ ἐν τοῖς ὄρεσι τούτοις τὰ πτηνὰ ἀραιοῦσθήσονται, ἐὰν ὁ ἄνθρωπος δὲν θέσῃ τέλος φραγμὸν εἰς τὴν φιλοκέρδειαν αὐτοῦ, ἀλλ' ἐξακολουθήσῃ νὰ λυμαίνηται ὡς μέχρι τοῦδε τὰ ἐν τοῖς τόποις τούτοις διαιτώμενα πτηνά. Καὶ δὴ σήμερον ἀκόμη παρατηρεῖται ἐπαισθητή τις ἐλάττωσις τοῦ γιγαντίου Ἀλκαδίου (Plantus impenis) ἀπέναντι προηγουμένων χρόνων καὶ οὐχὶ μετὰ πολὺν χρόνον γενήσεται βεβαίως ἐπαισθητὴ ἡ ἐλάττωσις καὶ ἄλλων εἰδῶν. Οὕτω δὲ ὁ ἄνθρωπος ἀφρόνως μηδενίζει τὰ πτηνὰ μηδὲ περὶ τῶν ἐπιγόνων αὐτοῦ μεριμνῶν, οἵτινες μόλις θὰ δυνηθῶσι διὰ τοῦ λογικοῦ τοὐλάχιστον νὰ ἀνεπαναθρώσωσιν ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὴν προξενηθεῖσαν ζημίαν.

(Ἕπεται τὸ τέλος.)

Ο ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΕΤΡΟΥ ΕΝ ΡΩΜΗ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 4.)

ΠΕΡΙ τοῦ Ναοῦ τούτου, τοῦ ἀμιμήτου μνημείου τοῦ Χριστιανισμοῦ, τοσαῦτα ἐγράφησαν συγγράμματα καὶ τοσαῦται περιγραφαί, ὥστε ὅλως περιττὸν κρίνομεν νὰ πραγματευθῶμεν ἐνταῦθα ἐν λεπτομερείᾳ τὸ ζήτημα. Διὸ καὶ περιοριζόμεθα εἰς σύντομον μόνον τοῦ ἀριστουργήματος τούτου τῆς ἀρχιτεκτονικῆς σκιαγράφησιν.

Εἰς τὸ βάθος εὐρυτάτης πλατείας, μῆκος 1080 ποδῶν ἐχούσης, τῆς πλατείας τοῦ Ἁγίου Πέτρου, ὑψοῦται ὁ μεγαλοπρεπὴς Ναός. Ἡ πλατεῖα αὕτη, διακοσμηθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἀρχιτέκτονος Βονίνου περιστοιχίζεται ὑπὸ εὐρείας στοᾶς δωρικοῦ ῥυθμοῦ, συγκειμένης ἐκ τεσσάρων ἑκατέρωθεν σειρῶν κιόνων, οἵτινες σχηματίζουσι τρεῖς μεγάλους διαδρόμους. Οἱ κίονες εἶναι 284 τὸν ἀριθμὸν καὶ ἔχουσιν ὕψος 60 ποδῶν· ἐπιστέφεται ἡ στοὰ ὑπὸ κομψοτάτου δώματος κεκοσμημένου διὰ 96 ἀγαλμάτων ἁγίων· τὰ ἀγάλματα ταῦτα ἔχουσιν ὕψος 11½ ποδῶν.

Ὁ ἐν τῇ πλατείᾳ ταύτῃ μέγας ὀβελίσκος, ὕψος ἔχων 125 ποδῶν, ἀνηγέρθη ἐν ἔτει 1586 ὑπὸ τοῦ ἀρχιτέκτονος Φοντάνα ἐπὶ τοῦ Πάπα Σίξτου τοῦ Ε'. Λέγεται ὑπό τινων ἀρχαιολόγων ὅτι ὁ ὀβελίσκος οὗτος (ἄνευ ἐννοεῖται τοῦ στυλοβάτου καὶ τοῦ σταυροῦ) εὑρίσκετο ἄλλοτε ἐν Ἡλιουπόλει τῆς Αἰγύπτου καὶ ὅτι εἶχεν ἐγερθῆ ὑπὸ τοῦ υἱοῦ τοῦ Σεσώστριδος, τοῦ Φερών. Ἄλλοι πάλιν διϊσχυρίζονται ὅτι μετεκομίσθη εἰς Ῥώμην ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Καλιγούλα, πόθεν, ἄγνωστον. Ὁπωσδήποτε ὁ ὀβελίσκος εἶναι μνημεῖον αἰγυπτιακόν, ἂν καὶ ἐπ' αὐτοῦ οὐδεμία ἱερογλυφικὴ ἐπιγραφὴ εὕρηται.

Προβαίνοντες ἀπὸ τοῦ ὀβελίσκου πρὸς τὸν ναὸν καταλαμβανόμεθα ὑπὸ ἐκπλήξεως ἐνώπιον τῶν μεγάλων αὐτοῦ διαστάσεων. Ἤδη ἡ ὅλη αὐτοῦ μεγαλοπρέπεια γίνεται καταφανής. Ἡ εὐρεῖα κλίμαξ, δι' ἧς ἀνέρχεταί τις πρὸς τὸν ναόν, κοσμεῖται ἑκατέρωθεν ὑπὸ δύο τρισμεγίστων ἀγαλμάτων τῶν κορυφαίων ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου, φρουρῶν τρόπον τινὰ τοῦ ναοῦ. Τὸ ἀέτωμα στηρίζεται ὑπὸ ὀκτὼ τετραπλῶν κιόνων Κορινθιακοῦ ῥυθμοῦ, ἕκαστος τῶν ὁποίων ἔχει ὕψος 88 ποδῶν. Ἐπὶ τοῦ ἀετώματος τούτου ἵστανται 13 κολοσσιαῖα ἀγάλματα, παριστῶντα τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν μετὰ τῶν 12 Ἀποστόλων. Τὸ κομψὸν τοῦτο ἀέτωμα ἔχει μῆκος μὲν 370 ποδῶν, ὕψος δὲ 150.

Ἡ ἐντύπωσις, ἣν ἐμποιεῖ ὁ μέγας οὗτος ναὸς τῷ εἰσερχομένῳ, εἶναι ὄντως καταπληκτική. Ὁ νοῦς πλανᾶται ἀόριστος ἐν μέσῳ τῶν μεγάλων τούτων διαστάσεων, ὁ δὲ ὀφθαλμὸς μένει ἔκθαμβος ἐνώπιον τοῦ ἀπαστράπτοντος ἐν αὐτῷ χρυσοῦ, ἀργύρου, μαρμάρου καὶ τῶν πολυτίμων λίθων. Ὁ ναὸς ἔχει σχῆμα λατινικοῦ σταυροῦ, μῆκος μὲν 575 ποδῶν, πλάτος 417 καὶ ὕψος 426. Μυθώδης ἦτο ἡ χρηματικὴ δαπάνη ἡ καταβληθεῖσα πρὸς ἀνέγερσιν καὶ διακόσμησιν αὐτοῦ· ὑπελογίσθη ὅτι μόνον μέχρι τοῦ 1700 ἐδαπανήθησαν 250 ἑκατομμύρια φράγκων.

Ἐν τῇ θέσει ἐν ᾗ σήμερον εὑρίσκεται ὁ ναὸς ἔκειντο ἄλλοτε οἱ κῆποι καὶ τὸ ἀμφιθέατρον τοῦ αἱμοβόρου Νέρωνος, ἔνθα τοσοῦτοι χριστιανοὶ τὸν μαρτυρικὸν ἀπέθανον θάνατον. Ἐν τῇ αὐτῇ θέσει ὑπέστη τὸ μαρτύριον καὶ ὁ ἅγιος Πέτρος καὶ ἐτάφη. Ἐνταῦθα ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἀνήγειρεν ἐν ἔτει 326 μ. Χρ. ναὸ

κόλαος ἰδὼν αὐτὸν ἑτοιμόρροπον ἀπεφάσισε νὰ τὸν τελειοποιήσῃ. Ἔκτοτε ὅλοι οἱ πάπαι ἐφιλοτιμήθησαν νὰ συνεισφέρωσιν εἰς τὴν τελειοποίησιν ταύτην· ἰδίως δὲ διεκρίθη εἰς τοῦτο ὁ πάπας Παῦλος ὁ Γ΄., ὅστις ἀνέθεσε τὴν οἰκοδομὴν τοῦ μεγάλου θόλου τοῦ ναοῦ εἰς τὸν διάσημον ἀρχιτέκτονα καὶ καλλιτέχνην Μιχαὴλ Ἄγγελον. Ὁ θόλος οὗτος, μοναδικὸς εἰς τὸ εἶδός του, ἔχει διάμετρον 130 καὶ ὕψος 166 ποδῶν, στηρίζεται δὲ ἐπὶ τεσσάρων ὀγκωδεστάτων στύλων 205 ποδῶν ὕψους καὶ περιστοιχίζεται ὑπὸ 32 κομψοτάτων Κορινθιακῶν κιόνων, οἵτινες σχηματίζουσι 16 θυρίδας.

Ἵνα λάβῃ τις ἐν γένει ἰδέαν περὶ τοῦ ἀμιμήτου τουτου οἰκοδομήματος τοῦ Χριστιανισμοῦ ἀρκεῖ νὰ μάθῃ ὅτι ὅλοι οἱ στύλοι αὐτοῦ συμποσοῦνται εἰς 748, τὰ ἀγάλματα εἰς 389 καὶ τὰ θυσιαστήρια εἰς 44, ἐνώπιον τῶν ὁποίων καίουσι διαρκῶς 120 λυχνίαι, συντελοῦσαι καὶ αὗται εἰς τὴν καταπληκτικὴν καὶ ἐπιβάλλουσαν ἐντύπωσιν. Ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ναοῦ καὶ ἀκριβῶς ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ ὑπάρχουσι διὰ γραμμῶν σημειωμέναι αἱ διαστάσεις τῶν μεγαλειτέρων ναῶν τοῦ κόσμου. Ἐκ τῆς σημειώσεως ταύτης ἐννοεῖ τις εὐχερῶς κατὰ πόσον ὑπερτερεῖ ὁ ναὸς τοῦ ἁγίου Πέτρου ὅλας τὰς λοιπὰς τοῦ εἴδους του οἰκοδομάς, ὡς πρὸς μέγεθος.

Ἡ ΦΡΙΚΩΔΗΣ ΝΥΞ.

(Τέλος.)

Δ΄.

Οὕτω παρῆλθον δεκαπέντε ἔτη. Ἡ Κυρία Βώγαν ἀπέθανε νεὸ τυχής· οὐδέποτε ἔμαθε τὸν κίνδυνον, ὃν διέτρεξεν ὁ υἱός της, καὶ μόνον ἐγίνωσκεν ὅτι κατὰ τὴν ῥητὴν ἡμέραν ἀπέπλευσεν εἰς τὰς Ἰνδίας, ὅτι ἐκεῖ ἀπέκτησε μεγάλην περιουσίαν καὶ ὅτι ἐπλήρωσε τοὺς δανειστάς του ὅλους μέχρι τελευταίου ὀβολοῦ. Αἱ πρὸς αὐτὴν ἐπιστολαί του ἦσαν πλήρεις ἀγάπης — καὶ εὐτύχημα ἦτο ὅτι ἡ μήτηρ ἀπέθανε χωρὶς νὰ ἐπανίδῃ τὸν ἀγαπητόν της υἱόν, διότι ἐπὶ τοῦ προσώπου του θ' ἀνεγίνωσκεν ὁποία βαθεῖα θλίψις κατέτρωγε τὴν καρδίαν του.

Μετά τινα ἔτη ἀπὸ τοῦ θανάτου τῆς μητρός του ὁ Ῥάνδαλ ἐπέστρεψεν εἰς Ἀγγλίαν, βαθύπλουτος ἀνήρ. Ἐπροσπάθησε νὰ ζήσῃ εὐχάριστα· ἠγόρασεν οἰκίαν ἐν τῇ πόλει καὶ κομψὴν ἔπαυλιν ἐν τῇ ἐξοχῇ· πλουσίως διεκόσμησεν ἀμφοτέρας τὰς οἰκίας, διετήρει ἅμαξαν καὶ ἵππους, καὶ ὑπηρέτας πολλούς — ἀλλὰ πάντα ταῦτα δὲν ἴσχυον νὰ ἀποστρέψωσιν ἀπ' αὐτοῦ τὴν φρικτὴν ἰδέαν, ἥτις τὸν κατέτρωγεν. Ἐπεδόθη εἰς διασκεδάσεις, ἀπέκτησε φίλους, ἀλλ' ὁ κόσμος δὲν τὸν εἶλκυε πλέον — αἴφνης ὁ ἔρως κατέλαβε τὴν καρδίαν του. Νέος ὢν εἶχε θαυμάσει πολλὰς γυναῖκας, οὐδεμίαν ὅμως εἶχεν ἀγαπήσει Εἰς γεῦμα παρὰ φιλικῇ οἰκογενείᾳ, ἡ οἰκοδέσποινα τὸν ἐπαρουσίασεν εἰς χήραν Κυρίαν, τὴν Κυρίαν Γλέγκωρ. Ὁποῖον γόητρον ἔκειτο ἐν τῷ ὠχρῷ αὐτῆς προσώπῳ, τὸ ὁποῖον τόσον ἰσχυρῶς τὸν εἵλκυσεν; Ἡ Κυρία αὕτη ἦτο πλουσία· νεωτάτη ἔχασε τὸν σύζυγόν της καὶ ἔκτοτε ἔμεινε πιστὴ εἰς τὴν μνήμην του. Πολλοὶ εἶχον ἐμφανισθῇ μνηστῆρες, ἀλλ' ὅλους εἶχεν ἀπορρίψει ἡ χήρα. Ταῦτα πάντα ἔμαθεν ὁ Ῥάνδαλ, ὅστις ἠσθάνθη αἴφνης πρὸς αὐτὴν φλογερὸν αἴσθημα· πολλάκις ἀπεφάσισε νὰ τῇ ἐκφρασθῇ, ἀλλ' ὁσάκις ἀπήντα τὸ σοβαρόν της βλέμμα δὲν ἐτόλμα νὰ προσβῇ. Ἀλλὰ τόσον ἰσχυρὸς ἔρως, οἷος ἦτο ὁ τοῦ Ῥάνδαλ, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ ἐπιτύχῃ τοῦ σκοποῦ. Μετὰ παρέλευσιν μηνῶν τινων ἡ Κυρία Γλέγκωρ ἤρξατο προτιμῶσα αὐτόν. συμβουλευομένη αὐτόν, καὶ δεικνύουσα πρὸς αὐτὸν συμπάθειαν, καὶ ἡμέραν τινὰ ὁ Ῥάνδαλ ἐτόλμησε νὰ τῇ ἐκφράσῃ τὸν ἔρωτά του.

— Ὅ,τι δύναμαι ν' ἀνταποδώσω ὑμῖν δὲν εἶναι πολύ, ἀπεκρίθη ἡ Κυρία· ὁ μέγας, μοναδικὸς ἔρως μου πρὸς τὸν σύζυγόν μου συνετάφη μετ' αὐτοῦ· αἰσθάνομαι πρὸς ὑμᾶς κλίσιν καὶ θὰ προσπαθήσω νὰ καταστήσω ὑμᾶς εὐτυχῆ.

— Ἐγὼ δὲ θὰ θέσω ὡς σκοπὸν τοῦ βίου μου νὰ ἀποκτήσω τὸν ἔρωτά σας, ἀνέκραξεν ὁ Ῥάνδαλ ἔξαλλος ἐκ τῆς χαρᾶς.

— Ὁ βίος μου εἶναι βίος θλιβερός, ἐξηκολούθησεν ἡ Κυρία Γλέγκωρ· εἶμαι πλουσία καὶ κατέχω καλὴν ἐν τῇ κοινωνίᾳ θέσιν, ἀλλὰ τὴν εὐτυχίαν δὲν ἐγνώρισα ἢ ἐπὶ ὀλίγον μόνον. Ἡ παιδική μου ἡλικία διῆλθεν ἐν ἀπομονώσει καὶ ἄνευ ἀγάπης — εὗρον τέλος σύζυγον, ὃν ἠγάπησα ἐκ βάθους καρδίας — ἀλλὰ (εἶπε στενάζουσα καὶ μὲ φωνὴν τρέμουσαν) τὸν ἔχασα· ἔκτοτε ὁ βίος οὐδέν μοι παρέχει θέλγητρον. Δεκαπέντε ὅλα ἔτη παρῆλθον ἤδη.

— Δὲν ἔχετε φίλους, οἵτινες νὰ σᾶς παρηγορήσωσιν;

— Οὐδένα. Ὁ σύζυγός μου εἶχε συγγενεῖς, οἵτινες ὅμως δὲν ἐφρόντισαν περὶ ἐμοῦ, ἂν καὶ μοὶ ἐπέβαλον ὅλην τὴν περιουσίαν του.

— Καὶ πῶς τοῦτο; ἠρώτησεν ὁ Ῥάνδαλ ἐκπεπληγμένος.

— Νομίζω, ὅτι ἔχουσι κατ' ἐμοῦ παράπονα διὰ τὸν θάνατον τοῦ συζύγου μου, ἀπεκρίθη ἡ Κυρία Γλέγκωρ. Πλὴν ἂς ἀφήσωμεν τὰ παρελθόντα, σᾶς παρακαλῶ πολύ, ἂς τ' ἀφήσωμεν.

Ὁ Ῥάνδαλ, σεβόμενος τὴν θλῖψιν της, οὐδέποτε τῇ ἀνέφερε περὶ τοῦ παρελθόντος, ἀλλ' ἐξηκολούθει περιποιούμενος αὐτήν. Ὀσημέραι ἡ ὠχρὰ ἐκείνη γυνὴ τὸν εἵλκυε περισσότερον — τῷ ἐφαίνετο ἐνίοτε ὅτι ἡ φωνή της τῷ ἦτο γνωστή, ὅτι ἦτο ἀπήχησις ἀρχαίου συμβάντος.

Τέλος οἱ πόθοι του ὅλοι ἐπληρώθησαν — ἐγένετο ὁ εὐδαίμων σύζυγός της καὶ μετὰ ἓν ἔτος ἡ εὐδαιμονία του κατέστη ἐντελεστέρα διὰ τῆς γεννήσεως υἱοῦ καὶ κληρονόμου τοῦ ὀνόματός του. Ὁ κόσμος τῷ προσεμειδία πάλιν, τὰ πάντα τῷ ἐνεφανίζοντο ροδόχροα, καὶ ὁ Ῥάνδαλ ἐν τῇ μεγάλῃ του εὐτυχίᾳ ἀφειδῶς ἐδίδεν εἰς ἀνακούφισιν τῶν πασχόντων.

Ἐν λαμπρᾷ θερινῇ ἑσπέρᾳ ὁ Ῥάνδαλ ἔπαιζε μὲ τὸν μικρὸν υἱόν του ἐν τῷ ὡραίῳ κήπῳ τῆς ἐξοχικῆς του οἰκίας· παρὰ τὸ παράθυρον ἐκάθητο ἡ Ἑλένη καὶ ἔβλεπε μειδιῶσα τὸ τέκνον της. Ὁ μικρὸς ἦτο ἐξημμένος καὶ ἱδρωμένος ἀπὸ τὴν διασκέδασιν, καὶ ἡ Ἑλένη παρεκάλεσε τὸν σύζυγόν της νὰ τὸν φέρῃ εἰς τὴν οἰκίαν.

— Τί κάμνεις, Ἑλένη; τὴν ἠρώτησεν ὁ Ῥάνδαλ ἀποθέτων τὸν υἱόν του παρὰ τοὺς πόδας τῆς μητρός του.

— Ζωγραφίζω, ὡς βλέπεις, ἀπήντησεν ἡ Ἑλένη· ἐλπίζω ὅτι αὐτὸ τὸ ῥόδον θὰ μοὶ ἐπιτύχῃ. Διῆλθα σήμερον τὸ πρωὶ ὅλας τὰς γραφάς νοντο δύο ἀρχικὰ γράμματα Ε. Γ. Ὁ Ῥάνδαλ ἴστατο ὡς ἀπελιθωμένος· ἡ Ἑλένη ἔντρομος τῷ ἔθεσε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ὤμου, καὶ ὅτε εἶδε τὴν εἰκόνα, ἣν ἐκράτει, πικρὰ διεχύθη θλῖψις ἐπὶ τοῦ προσώπου της.

— Ἀχ! Ῥάνδαλ, εἶπε· δὲν ἤξευρα ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ εἰκὼν εὑρίσκετο μὲ τὰς ἄλλας· ἄφες την κατὰ μέρος· ἡ θέα της μὲ ταράττει πολύ.

— Τί εἶναι αὐτὴ ἡ εἰκών, Ἑλένη; ἠρώτησεν ὁ Ῥάνδαλ μὲ φωνὴν ὡς ἀποθνήσκοντος.

— Εἶναι ἡ εἰκὼν τῆς οἰκίας, ἣν κατῴκουν μὲ τὸν πρῶτον σύζυγόν μου, καὶ ἐν ᾗ ἀπέθανεν.

— Ἐν ᾗ ἀπέθανεν; ἐπανέλαβεν ὁ Ῥάνδαλ· καὶ πῶς ἀπέθανεν; Εἰπέ μοι ὅλα.

— Ἀπέθανεν αἴφνης, ἀπροσδοκήτως, τὸ ἑσπέρας. Εἶχον δώσει ἄδειαν εἰς τοὺς δύο ὑπηρέτας μας· τοῦτο εἶχον οἱ συγγενεῖς του κατ' ἐμοῦ παράπονον. Αὐτὸς μοὶ ἀνεγίνωσκεν ἐκ βιβλίου· ἐγὼ ἐκαθήμην πλησίον του... Ἀχ! Ῥάνδαλ... μὴ ζητεῖς πλειότερα... δὲν δύναμαι...

— Λέγε, προσέθηκεν ὁ Ῥάνδαλ χωρὶς νὰ δώσῃ προσοχὴν εἰς τὴν παράκλησίν της· ἦσο μόνη πλησίον του ὅτε ἀπέθανεν;

— Ἦτο νὺξ φρικώδης! ἀπεκρίθη ἡ Ἑλένη ἐν μέσῳ στεναγμῶν· ὅτε εἶδον τὸν σύζυγόν μου κείμενον ὠχρὸν καὶ ἀναίσθητον ἐπὶ τῆς ἕδρας του, ἐνόμισα ὅτι θὰ παραφρονήσω· ὅλα τὰ μέσα ἐδοκίμασα νὰ τῷ ἐπαναφέρω τὰς αἰσθήσεις του — τὰ πάντα εἰς μάτην· ἤμην μόνη καὶ ἄνευ βοηθείας· ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ μου ἔτρεξα πρὸς τὴν

Ο ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΕΤΡΟΥ ΕΝ ΡΩΜΗι.

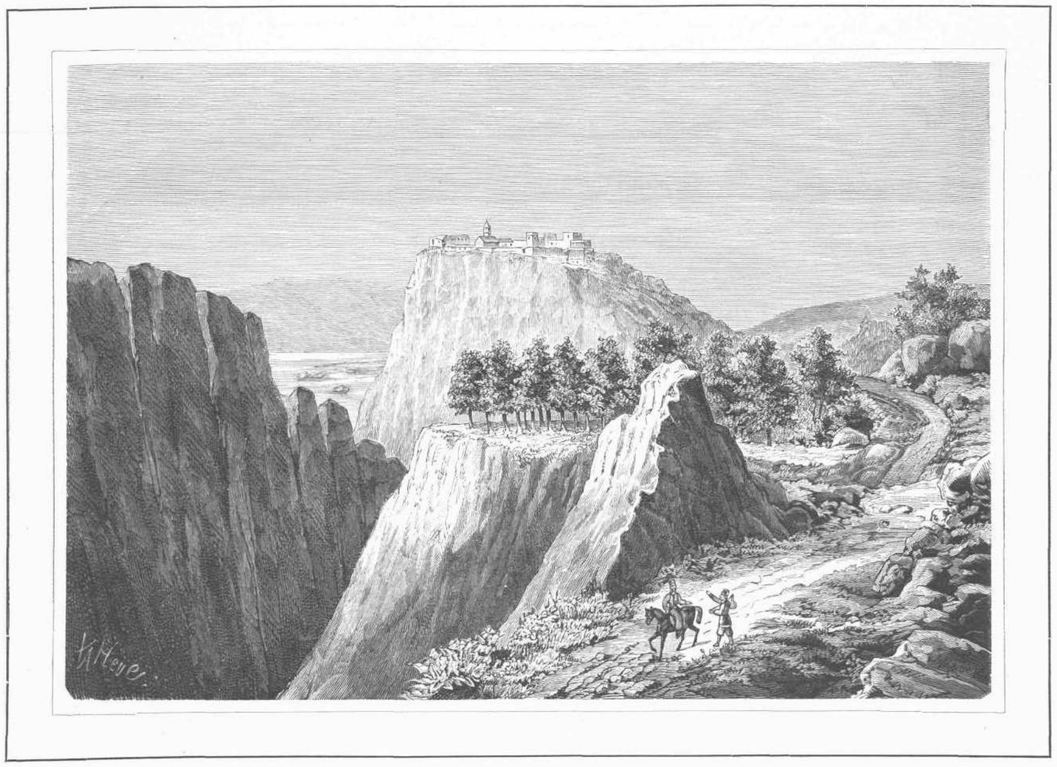

Η ΝΗΣΟΣ ΧΙΟΣ (ὁ Ἀνάβατος).

θύραν ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι θὰ διέλθῃ τις καὶ θ' ἀκούσῃ τὰς κραυγάς μου.

— Καὶ ἔπειτα... ἔπειτα; εἶπε μὲ βραγχώδη φωνὴν ὁ Ῥάνδαλ — μὴ μου κρύψῃς οὐδέν, Ἑλένη.

— Τότε εἶδον ἄνδρα ξένον ἐρχόμενον πρὸς τὴν οἰκίαν· χωρὶς νὰ σκεφθῶ πολὺ τὸν παρεκάλεσα νὰ λάβῃ τὸν ἵππον τοῦ Περσὺ καὶ νὰ τρέξῃ εἰς ἀναζήτησιν ἰατροῦ. Αὐτὸς προθύμως ἀνέλαβε νὰ ἐκτελέσῃ τὴν παράκλησίν μου, ἀλλὰ δὲν ἐπέστρεψε πάλιν. Ἀγνοῶ τί ἔπαθε καθ' ὁδόν· ἐν τῇ ταραχῇ μου, ἐν τῇ θλίψει μου διὰ τὸν θάνατον τοῦ συζύγου μου δὲν ἐφρόντισα νὰ ἐξετάσω περαιτέρω.

Κραυγὴ τοῦ μικροῦ παιδὸς τὴν διέκοψεν· ἔκυψε καὶ εἶδε τὸν Ῥάνδαλ κείμενον ἀναίσθητον ἐπὶ τοῦ πατώματος. — Ἡ Ἑλένη περιεποιήθη πιστῶς τὸν σύζυγόν της κατὰ τὴν μακρὰν καὶ ἐπικίνδυνον νόσον του. Ἐκ τῶν ἀσυναρτήτων λόγων, οὓς ἐπρόφερεν ἐν τῇ ἐξάψει τοῦ πυρετοῦ ἔμαθε τὴν ἀληθῆ αἰτίαν τῆς νόσου — ἔμαθε δὲ ὡσαύτως ὅτι ὁ ἀνήρ, ὃν τόσον πολὺ ἠγάπα τώρα, ἦτο ὁ αὐτὸς, περὶ οὗ ἐνόμιζεν ὅτι τὴν ἐπρόδωσε πρὸ τόσων ἐτῶν. Ὅτε κοπάσαντος τοῦ πυρετοῦ ὁ Ῥάνδαλ ἤνοιξε τοὺς βεβαρυμένους αὐτοῦ ὀφθαλμοὺς εἶδε τὴν Ἑλένην προσβλέπουσαν αὐτὸν ἐν ἀγάπῃ καὶ στοργῇ.

— Ῥάνδαλ, τῷ εἶπε ψιθυρίζουσα, ἀγαπητέ μου σύζυγε — ἠξεύρω τὰ πάντα. Νομίζεις ὅτι ἦσο αἴτιος τοῦ θανάτου τοῦ Περσύ· ἀπατᾶσαι. Ὁ Περσὺ ἦτο ἤδη νεκρός, ὅτε ἔσπευσες εἰς βοήθειάν μου· πρὸ πολλοῦ εἶχε καρδιακὴν νόσον, ἣν ἐν τοσούτῳ μοὶ ἀπέκρυψε· οἱ ἰατροὶ ἀπεφάνθησαν ὅτι ὁ θάνατός του ἐπῆλθεν ἀκαριαίως. Ἡ διαγωγή σου, Ῥάνδαλ, τότε ἦτο ἀπερίσκεπτος, ἀλλὰ βεβαίως τοῦ θανάτου τοῦ δυστυχοῦς Περσὺ δὲν εἶσαι σὺ ὁ αἴτιος.

— Μὲ συγχωρεῖς λοιπόν, Ἑλένη μου, ἐψιθύρισεν ὁ ἄρρωστος.

— Ναί, Ῥάνδαλ, σὲ συγχωρῶ, ἀπεκρίθη ἡ Ἑλένη, σὲ συγχωρῶ ἐξ ὅλης καρδίας, διότι ἐννοῶ κάλλιστα τί ὑπέφερες.

— Ὄχι, ὄχι, οὐδεὶς δύναται νὰ τὸ ἐννοήσῃ· ἡ ὕπαρξίς μου ἦτο ζῶν θάνατος. Ὦ, ἀγαπητή μου Ἑλένη, εὐσπλαγχνίσου με! —

Ἡ Ἑλένη τὸν εὐσπλαγχνίσθη, τὸν ἐσυγχώρησε, καὶ τὸν συνέδραμε νὰ ζήσῃ τοῦ λοιποῦ ἐναρέτως, ὥστε τὰ ἁμαρτήματα τῆς νεότητός του καὶ ἡ ἀπερισκεψία, νὰ λησμονηθῶσιν ἐν τοῖς εὐγενέσι πράξεσι τῆς ὡρίμου ἡλικίας του.

Ὁ Ῥάνδαλ Βώγαν ἔζησε πολύ, καὶ ἡ πιστὴ σύζυγός του ἔζησε παρ' αὐτῷ. Οὐδεὶς κάλλιον τῶν δύο συζύγων ἠδύνατο νὰ συνδράμῃ καὶ νὰ παρηγορήσῃ τοὺς δυστυχεῖς καὶ τεθλιμμένους, οὐδεὶς κάλλιον αὐτῶν ἠπίστατο τὴν χριστιανικὴν τέχνην νὰ ὁδηγῇ εἰς τὴν εὐθεῖαν ὁδὸν τοὺς πεπλανημένους.

ΤΕΛΟΣ.

ΠΟΙΗΣΙΣ.

ΕΝ ΕΥΦΡΟΝΗι.

Β'.

> ... Ἀλλ' οὐ μέν δὴ λήξω
> θρήνων στυγερῶν τε γόων, ἕς
> τ' ἂν παμφαγεῖς ἀστραψ ῥιπάς,
> λεύσσω δὲ τόδ' ἦμαρ...
>
> Σοφοκλῆς.

Τὸν Βόσπορον ἐπόθησα, τὰς διανθεῖς κλιτύας
καὶ τὰ εὐώδη ἄλση του, τὸ κῦμα τὸ φλοισβίζον,
τῆς ἀηδόνος τὴν μολπήν, νυκτὸς του τῆς γλυκείας
τὴν ἁρμονίαν τὴν σεπτήν, τ' ἀκάτιον τὸ σχίζον
τὸ ῥεῦμα τὸ προδοτικὸν παρὰ τὰς παραλίας.

Τὸν Βόσπορον ἐπόθησα· ὦ! πότε ἄρα πάλιν
εἰς τὰς ὡραίας του ἀκτὰς τὴν λέμβον μου πλανήσω;
καὶ πότε πάλιν ἐντρυφῶν εἰς ἔρωτος ἀγκάλην
Τὴν λύραν μου πρὸς ᾆσμά τι παθητικὸν τονίσω,
τὰ παρελθόντα λησμονῶν εἰς ἔνθεον κραιπάλην;

Τὴν θέλγουσαν ἐπόθησα καὶ πλάνον του μαγείαν,
τὴν ποίησίν του τὴν τερπνήν, τ' ἀτέρμονά του κάλλη,
τὴν ἐντελῆ τῆς φύσεως ἐκείνην πλαστουργίαν
ἔνθα πρὸς θεῖον ἔρωτα ἡ πλάσις ᾆσμα ᾄλλει,
καὶ προσκαλεῖτ' εἰς τρυφηλὴν ὁ ἄνθρωπος ἀργίαν.

Πότε τὴν φίλην μου ἐκεῖ καὶ αὖθις συναντήσω
ὡς φάντασμα ῥεμβάζουσαν πρὸ τῆς σεμνῆς σελήνης;
Ω χρόνοι, ἐπανέλθετε, τρισπόθητοι, ὀπίσω,
χρόνοι τοῦ ἔρωτος γλυκεῖς, φιλίας καὶ γαλήνης!
ὦ! δότε, ἵνα, ὡς τὰς πρίν, ἡμέραν μίαν ζήσω!

Ω! πότε, ἄρα, ὥσπερ πρίν, τὸ φωσφορίζον βλέμμα
τῆς γλυκυτάτης φίλης μου μὲ ῥίψει εἰς ἐκστάσεις;
τὴν αὖραν τὴν θαλάσσιον εἰσπνέοντα ἠρέμα,
ἄλλης ὑπάρξεως λαμπρὰς διαμορφοῦντα φάσεις,
ἐν ᾧ τὰς παρειὰς αὐτῆς ἠρύθραινε τὸ αἷμα;

Ὦ Βόσπορε, σ' ἐπόθησα, παράδεισον ἐρώτων
πλησίον σου ἐτρύφησα ἐκ νέας ἡλικίας·
πλησίον σου τὸν ἀσπασμὸν μ' ἐδώρησε τὸν πρῶτον,
ὑπ' οὐρανὸν ἐνάστερον ἐντὸς σιγῆς νυκτίας,
ὅτε συνήρπαζεν ἡμᾶς ὁ ἔρως μὴ ὑπνώττων.

Εἶσαι ναὸς ποιήσεως, τῆς φύσεως ὑπάτη
κ' ἐνθουσιώδης ἐμπνευσις· ὀνείρου εἶσαι πλάσις·
εἰς ᾔθην τέχνη τῶν θνητῶν τὴν ὄψιν σου ἀλλάττει·
ὑπέρτερα τὰ κάλλη σου μεταβολῆς των πάσης,
διότι ἔργον τέχνης του τὸ θεῖον σὲ προτάττει.

Ὁ Ζέφυρος τὰς ὄχθας σου ἡδέως περιπνέει·
ὡραῖα ἄνθη φύονται, ὡραία φύσις θάλλει·
καὶ ἡ ζωὴ ἀμέριμνος ἠρέμα ὧδε ῥέει,
ἡδύτερον τὴν λύραν μου πᾶν ᾆσμα ὧδε πάλλει,
κ' ἡ ταπεινὴ ἡ δάφνη μου φθονεῖ Ὁμήρου κλέη.

Μεταρσιοῦτ' ἡ ἔμπνευσις πρὸς ἄλλας ὅλως σφαίρας,
ὁ νοῦς μου πρὸς τὸ παρελθὸν ἀδέσμευτος πλανᾶται,
ἀναπολεῖται εὐτυχεῖς καὶ θλιβερὰς ἡμέρας,
οἱ ἔνδοξοί σου, Βόσπορε, περῶσι διαβάται
αὖθις ζωὴν παρέχοντες εἰς παλαιὰς διφθέρας.

Χρησμοδοτοῦν ἀκούεται τὸ ἔνδοξον ἱστίον
πρὸς ἥρωας εἰς τολμηρὰν προβαίνοντας στρατείαν·
ὡς οἰωνὸς τοῦ μέλλοντος ἐλπίδων πλέει πλοῦτον·
πρὸς τὸν βορρᾶν τὴν ἀνδρικὴν προβάλλουσι καρδίαν
σημεῖον ὧδε βλέποντες τὴν δόξαν των μηνῦον.

Καὶ ᾧδε ἦλθε βασιλεύς, τὰ κάλλη σου θαυμάσας,
τὴν ἕδραν στήσων ἔξοχον μεγάλου βασιλείου·
εἶδεν ἐνταῦθα ταπεινὰς τῆς γῆς τὰς χώρας πάσας
τελούσας φόρον σεβασμοῦ πρὸ ἄκρου μεγαλείου,
ὁ μόνον ἔμπροσθεν σταυροῦ τὸν τράχηλόν του σπάσας.

Πλὴν εἶτα βλέπω τὰ πυρὰ αἱματηροῦ ἀγῶνος,
πίπτον ὁρῶ τὸ λάβαρον τόσων θερμῶν ἐλπίδων·
ἀκούω ἔτι τὰς ἠχοὺς τοῦ θλιβεροῦ κευθμῶνος·
ἐρείπια καπνίζοντα καὶ αἵματα φεῦ! εἶδον
τὰ βάθρα ἐρυθραίνοντα τοῦ χρυσαυγοῦς ῥοδῶνος.

Ὑπάρχει ἔτι ὁ ναὸς τῆς ἱερᾶς Σοφίας·
εἰκὼν τοῦ Παντοκράτορος εἰς τὸν λαμπρόν του θόλον
καὶ εἰς ἀπίστους καὶ πιστοὺς προστέλλει εὐλογίας·
εἰσέτι ὅμως αἱ κραυγαὶ ἠχοῦσι τῶν πυρπόλων
ἐντὸς αὐτοῦ, καὶ οἰμωγαὶ θυμάτων ἀσελγείας.

* * *

Εἶδον τὸν Βόσπορόν ποτε, αὐγή μου ἦν ἐσχάτη,
εἰς τῆς πρωΐας τὰ πυρὰ ὡραῖος πῶς προβάλλει,
καὶ πῶς τὸν πέπλον τῆς νυκτὸς βραδέως μεταλλάττει
διστάζων ἐκκαλύπτεται ὡς παρθενίας κάλλη
τῆς φύσεως ἡ καλλονὴ αὐτὴ ἡ ὑπερτάτη.

Τῷ ἔρριψα πανύστατον χαιρετισμὸν δακρύων,
ὡς ὁ ἀπαγαγόμενος τὸν κόσμον χαιρετίζων,
ὡς φεύγων τις κατάδικος τὰ πάθη του συγκλείων·
τὸ ἄλγος ὅμως ἔμεινεν ἐντὸς τοῦ στήθους σφίζον,
κ' εὑρίσκω νύκτα διαρκῆ τὸν σήμερον μου βίον.

Ἐκύκλωσαν τὰς φρένας μου ἀναχωροῦντος τότε
ποικίλαι πένθιμοι σκιαὶ τῶν παιδικῶν μου χρόνων,
γοργοὶ οἱ θερμοὶ πόθοι μου, κ' ἐλπίδες μου αἱ πρῶται·
βαρὺς εἰς θρήνους ὤγμευσα τὸν στίβον τῶν παγόνων,
ὃν πότε κατελεύσομαι, ὦ! τίς γινώσκει; πότε!

Ἐν Σοφίᾳ 1885.

Ἰ. Α. Ζερβουδάκης.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΕΚ ΤΟΥ ΦΑΟΥΣΤ.

Ὑπὸ Π. Ματαράγκα.

(Συνέχεια καὶ τέλος).

Φυλακή.

(Ὁ *Φάουστ, φέρων φανάριον καὶ δέσμην κλειδίων, ἵσταται πρὸ μικρᾶς σιδηρᾶς θύρας.*) Κατέχομαι πρὸ πολλοῦ ὑπὸ ἀσυνήθους φρίκης. Ὅλαι αἱ θλίψεις τῆς ἀνθρωπότητος βαρύνουν τὸ στῆθός μου. Ἐδῶ κατοικεῖ ἐκείνη ἐντὸς τῶν ὑγρῶν τούτων τοίχων, τὸ δὲ ἔγκλημά της ὑπῆρξεν ἡ ἀπάτη ἀθῴας καρδίας. Διστάζεις νὰ τὴν πλησιάσῃς; Τρέμεις νὰ τὴν ἐπανίδῃς! Ἐμπρός, εἴσελθε! ὁ δισταγμός σου ἐπισπεύδει τὸν θάνατόν της. (*Ἁρπάζει τὰ κλεῖθρα, ἀκούεται ἔσωθεν ᾆσμα.*)

Μὲ ἐσκότωσεν ἡ μάνα μου
Ἡ καταντροπιασμένη·
Ὁ ἄθλιος πατέρας μου
Μοῦ ἔφαγε τὸ διό.

Ἡ ἀδελφοῦλα μου ἔβαλε
Μὲ τὴν καρδιὰν καϋμένη
Τὰ ἄσαρκά μου κόκκαλα
Σὲ τοῦτο τὸ δροσιό.

Καὶ ἐγὼ ἀπὸ τότε ἔγεινα
Τοῦ λαγκαδιοῦ πουλί,
Πέτα ψηλά, πουλὶ
Ψηλά, ψηλὰ πολύ.

Φάουστ (*ἀνοίγων τὴν θύραν*).

Ἡ δυστυχὴς δὲν φαντάζεται ὅτι ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον ἀγαπᾷ τὴν ἀκροᾶται, ὅτι ἀκούει τὸν κρότον τῶν ἀλύσεών της καὶ τὸν θροῦν τῶν ἀχύρων, ἐφ' ὧν κεῖται. (*Εἰσέρχεται.*)

Μαργαρίτα

(*κρυπτομένη ἐντὸς τοῦ ἐφαπλώματός της*).

Ἀλλοίμονον, ἀλλοίμονον! ἔρχονται! φοβερὸς θάνατος!

Φάουστ (*σιγαλοφώνως*).

Στ! Στ! ἔρχομαι νὰ σὲ ἐλευθερώσω.

Μαργαρίτα (*συρομένη πρὸς αὐτὸν*).

Ὦ, ἂν ἦσαι ἄνθρωπος, εὐσπλαγχνίσου με.

Φάουστ.

Ἠσύχασον· αἱ κραυγαί σου θὰ ἐξυπνήσουν τοὺς φύλακας. (*Ζητεῖ νὰ λύσῃ τὰ δεσμά της.*)

Μαργαρίτα.

Δήμιε, τίς σοὶ ἐχορήγησε τὴν δύναμιν ταύτην ἐπ' ἐμοῦ; Ἔρχεσαι νὰ μὲ λάβῃς ἐν ὥρᾳ μεσονυκτίου! Εὐσπλαγχνίσου με καὶ ἄφες με νὰ ζήσω. Ἐλθὲ αὔριον τὸ πρωΐ, θὰ εἶνε ἀκόμη καιρός. (*Ἐγείρεται.*) Εἶμαι τόσον νέα! τόσον νέα καὶ ὅμως πρέπει νὰ ἀποθάνω! Ἤμην προσέτι ὡραία καὶ τοῦτο προὐκάλεσε τὴν καταστροφήν μου. Τότε ὁ ἀγαπητός μου ἦτο πλησίον μου, ἀλλ' ἤδη φεῦ! εἶναι μακράν. Ὁ στέφανός μου κατεκερματίσθη καὶ τὰ ἄνθη του διεσπάρησαν. Μὴ μὲ λαμβάνῃς τόσον διαίως· σεβάσθητι τὴν δυστυχίαν μου. Τί σοῦ ἔκαμα; Μὴ ἀνέχεσαι νὰ κλαίω καὶ παρακαλῶ εἰς μάτην. Γνωρίζεις ὅτι ποτὲ δὲν σὲ εἶδα καθ' ὅλον μου τὸν βίον.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΙΑΟΥΛΗΣ.

Τύποις· Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ ἐν Λειψίᾳ.

Φάουστ.

Ἄ! δὲν δύναμαι ν' ἀνθέξω εἰς τόσην λύπην!

Μαργαρίτα.

Ἤδη εἶμαι καθ' ὁλοκληρίαν εἰς τὴν ἐξουσίαν σου. Ἄφες με μόνον νὰ γαλουχήσω πρότερον τὸ τέκνον μου. Ὅλην τὴν νύκτα τὸ ἐθώπευον καὶ τὸ ἐφίλουν. Κατόπιν μοῦ τὸ ἀφῃρέσαν διὰ νὰ μὲ βασανίνωσι καὶ τώρα λέγουν ὅτι τὸ ἐφόνευσα. Ἄ! ὄχι ποτὲ πλέον δὲν θὰ αἰσθανθῶ χαράν. Μοῦ ψάλλουν ἤδη ᾄσματα. Τὸ τοιοῦτον δὲν ἁρμόζει εἰς πολιτισμένους ἀνθρώπους. Μία παλαιὰ παροιμία τελειόνει οὕτως — ποῖος τοὺς ἐδίδαξε νὰ τὴν ἐφαρμώσουν εἰς ἄλλους;

Ὁ Φάουστ (*γονυπετῶν πρὸ αὐτῆς*).

Ὁ ἀγαπῶν σε πίπτει εἰς τοὺς πόδας σου ἵνα λύσῃ τὰ φρικώδη δεσμά σου.

Μαργαρίτα (*κάμπτουσα παρ' αὐτὸν τὰ γόνατα*).

Ὦ! ἄς παρακαλέσωμεν γονυκλινεῖς τοὺς Ἁγίους. Παρατήρησον ἐκεῖ, ὑπὸ τὰς βαθμίδας ἐκείνας, ἐκεῖ ὑπὸ τὸ ἔδαφος, ἀναβράζει ἡ κόλασις. Ἄκουσον, μετὰ ποίας φοβερᾶς μανίας κροτεῖ τὸ πονηρὸν πνεῦμα.

Φάουστ (*δυνατά*).

Μαργαρίτα! Μαργαρίτα!

Μαργαρίτα (*προσέχουσα*).

Ἦτο ἡ φωνὴ τοῦ φίλου μου. (*Ὀρθοῦται, πίπτουν τὰ δεσμά της*). Ποῦ εἶναι; τὸν ἤκουσα νὰ μὲ καλῇ. Εἶμαι ἐλευθέρα, καὶ οὐδεὶς θὰ δυνηθῇ νὰ μὲ κρατήσῃ· θέλω νὰ ῥιφθῶ εἰς τὸν λαιμόν του, θέλω νὰ πέσω εἰς τὸ στῆθός του. Τὸν ἤκουσα, ἐφώνησε, Μαργαρίτα! Ἦτο ἐπὶ τοῦ κατωφλίου, ἀνεγνώρισα τὸν γλυκὺν ἦχον τῆς φωνῆς του.

Φάουστ.

Ναί, εἶμαι ἐγώ.

Μαργαρίτα.

Εἶσαι σύ; Ὦ, εἰπέ το, εἰπέ το πάλιν (*τὸν ἐναγκαλίζεται*). Εἶναι αὐτός! εἶναι αὐτός! Πᾶσαι αἱ ὀδύναι μου ἐξέλιπον. Ποῦ ἡ φυλακή; ποῦ τὰ δεσμά; Εἶσαι σύ; ἔρχεσαι νὰ μὲ σώσῃς; Ἐσώθην — Ἰδοὺ ἡ ὁδὸς εἰς τὴν ὁποίαν κατὰ πρῶτον σὲ εἶδον, ἰδοὺ ὁ εὐτυχὴς κῆπος, ὅπου μετὰ τῆς Μάρθας σὲ ἐπερίμενον.

Ὁ Φάουστ (*προσπαθῶν νὰ τὴν ἐξαγάγῃ*).

Ἄς ὑπάγωμεν, ἄς ὑπάγωμεν!

Μαργαρίτα.

Τί; δὲν γνωρίζεις πλέον νὰ μὲ ἀσπάζεσαι; Δὲν εἶναι πολὺς καιρὸς ἀφότου ἀπεμακρύνθης ἀπ' ἐμοῦ καὶ ἐν τόσῳ μικρῷ διαστήματι ἀπέμαθες νὰ μὲ φιλῇς! Διατί εἶμαι τόσον τεταραγμένη ἐν ταῖς ἀγκάλαις σου; καὶ ὅμως ὑπῆρξεν ἐποχὴ καθ' ἣν ἓν σου βλέμμα, μία σου λέξις ἐπλήρουν τὴν καρδίαν μου ἀφάτου γλυκύτητος. Καὶ σὺ τότε μὲ ἐφίλεις, ὡς νὰ ἤθελες νὰ μὲ πνίξῃς. Ὦ! φίλησον με ἢ σὲ φιλῶ ἐγώ (*τὸν ἀσπάζεται*). Φεῦ! φεῦ! τὰ χείλη σου εἶναι ψυχρά, ἄφωνα. Ποῖος μοῦ ἀφῄρεσε τὸν ἔρωτά σου; (*Ἀποστρέφει ἀπ' αὐτοῦ τὴν ὄψιν της*).

Φάουστ.

Ἐλθέ, ἀκολούθει με. Θάρρος, ἀγαπητή. Ἐγὼ θὰ σὲ θωπεύω, θὰ σὲ φιλῶ χιλιάκις θερμότερον ἢ ἄλλοτε, ἀλλ' ἀκολούθησόν με· σὲ ἐξορκίζω. Αὐτὴν μόνην τὴν χάριν σοῦ ζητῶ.

Μαργαρίτα (*στρεφομένη πρὸς τὸν Φάουστ*).

Εἶσαι σὺ λοιπόν; Ἀληθινὰ εἶσαι σύ;

Φάουστ.

Ναί, εἶμαι ἐγώ, ἐλθὲ μετ' ἐμοῦ.

Μαργαρίτα.

Σὺ ἔλυσας τὰ δεσμά μου; σὺ μὲ θλίβεις ἐκ νέου εἰς τὰς ἀγκάλας σου; Καὶ δὲν μὲ ἀποστρέφεσαι; Γνωρίζεις, ἀγάπη μου, τίνα θέλεις νὰ ἐλευθερώσῃς;

Φάουστ.

Ἐλθέ, ἐλθέ. Ἡ νὺξ εἶναι πρὸς τὸ τέλος.

Μαργαρίτα.

Ἐφόνευσα τὴν μητέρα μου· ἔπνιξα τὸ τέκνον μου, Τὸ τέκνον μου! Δὲν ἐδόθη εἰς σὲ καὶ εἰς ἐμέ; Εἰς σὲ ἐπίσης; . . . Ἀληθινὰ εἶσαι σύ; Μόλις τὸ πιστεύω. Δός μοι τὴν χεῖρά σου. — Δὲν εἶναι ὄνειρον; Κρατῶ τὴν ἀγαπητήν μοι χεῖρά σου; . . . Ἀλλὰ φεῦ! εἶναι ὑγρά . . . Σπόγισέ την. Μοὶ φαίνεται αἱματόβρεκτος. Θεέ μου! Τί ἔπραξες; Βάλε τὸ ξίφος εἰς τὴν θήκην, σὲ ἱκετεύω.

Φάουστ.

Ἄφες τὸ παρελθόν. Μαργαρίτα, μὲ θανατώνεις.

Μαργαρίτα.

Ὄχι, σὺ πρέπει νὰ ζήσῃς. Ἄκουσον δὲ τίνι τρόπῳ ἐπιθυμῶ νὰ τοποθετήσῃς τοὺς τάφους μας. Αὔριον τὸ πρωῒ θὰ εἶναι καιρὸς νὰ φροντίσῃς. Βάλε τὴν μητέρα μου εἰς τὴν καλλιτέραν θέσιν, παραπλεύρως δ' αὐτῆς τὸν ἀδελφόν μου, ὀλίγον ἀπώτερον ἐμέ, ἀλλ' ὄχι πολὺ μακράν, τὸ δὲ μικρόν μου δεξιᾷ παρὰ τὸ στῆθός μου. Φεῦ! οὐδεὶς ἄλλος ἐκτὸς αὐτοῦ θ' ἀποτεθῇ πλησίον μου! Ὦ! θὰ ἦτο γλυκεῖα, θὰ ἦτο ἀρρητος δι' ἐμὲ εὐτυχία ἂν ἀνεπαυόμην πλησίον σου! Ἀλλὰ δὲν δύναμαι πλέον νὰ τὸ ἐλπίζω. Ἤδη μοὶ φαίνεται ὅτι ῥίπτομαι πρὸς σὲ καὶ σὺ μὲ ὠθεῖς πρὸς τὰ ὀπίσω. Καὶ ὅμως εἶσαι σὺ καὶ φαίνεσαι τόσον ἀγαθὸς καὶ εὐαίσθητος.

Φάουστ.

Ἀφοῦ λοιπὸν γνωρίζεις ὅτι εἶμαι ἐγώ, σπεῦσον ἐλθὲ μετ' ἐμοῦ.

Μαργαρίτα.

Νὰ ἐξέλθω ἐντεῦθεν;

Φάουστ.

Ναί, εἰς τὸ ὕπαιθρον.

Μαργαρίτα.

Ἐκεῖ ἐκτός, εἶναι ὁ τάφος μου, ὁ θάνατος μ' ἐνεδρεύει καὶ σὺ λέγεις ἐλθέ; Ἐκεῖθεν μεταβαίνουσιν εἰς τὸν τόπον τῆς αἰωνίας ἀναπαύσεως· οὐδὲ βῆμα προχωρῶ . . . Ἐρρῖκε, ἀναχωρεῖς; Ὦ! ἄς ἠδυνάμην νὰ σὲ ἀκολουθήσω . . .

Φάουστ.

Δύνασαι, ἀρκεῖ νὰ θελήσῃς. Ἡ θύρα εἶναι ἀνοικτή.

Μαργαρίτα.

Δὲν τολμῶ νὰ ἐξέλθω. Οὐδὲν ἔχω τοῦ λοιποῦ νὰ ἐλπίσω. Τί ὠφελεῖ νὰ φύγω; Ἐκεῖνοι μὲ κατασκοπεύουσιν. Ἔπειτα εἶναι τόσον λυπηρὸν νὰ ἐπαιτῇ τις καὶ μάλιστα ὅταν δὲν ἔχῃ καθαρὰν τὴν συνείδησιν! Εἶναι τόσον λυπηρὸν νὰ διάγῃ βίον πλάνητα εἰς τόπον ξένον. Ἐκτὸς τούτου καὶ θὰ μὲ συνελάμβανον.

Φάουστ.

Ἐγὼ θὰ εἶμαι πάντοτε μαζῆ σου.

Μαργαρίτα.

Σπεῦσον, σπεῦσον, σῶσον τὸ δυστυχές σου τέκνον. Ὕπαγε· ἀκολούθησον τὴν παρὰ τὸν ῥύακα ὁδόν, τὴν ἄγουσαν διὰ τῆς γεφύρας ἀριστερᾷ πρὸς τὸ δάσος, ὅπου ὁ καταρράκτης τοῦ τενάγους. Ἅρπασέ το. Ζητεῖ ν' ἀλέθῃ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, συγκρούει τοὺς πόδας. Σῶσέ το, σῶσέ το.

Φάουστ.

Σύνελθε. Ἓν μόνον βῆμα καὶ ἐλευθεροῦσαι.

Μαργαρίτα.

Ἂν τοὐλάχιστον εἴχομεν διέλθει τὸ ὄρος; Ἐκεῖ ἡ μήτηρ κάθηται ἐπί τινος λίθου. Παγόνει ἡ κεφαλή μου! Ἐκεῖ ἡ μήτηρ μου κάθηται ἐπί τινος λίθου· κινεῖ τὴν κεφαλήν! Δὲν βλέπει πλέον, δὲν κάμνει κανὲν σημεῖον. Ἡ κεφαλή της εἶναι βαρεῖα. Ἡ δυστυχὴς ἐκοιμήθη τόσον καιρόν, ὥστε δὲν ἐξυπνᾷ πλέον. Ἐκοιμήθη διὰ νὰ μᾶς δώσῃ καιρὸν νὰ διασκεδάσωμεν. Εὐτυχεῖς ἡμέρας ἦσαν ἐκεῖναι.

Φάουστ.

Ἀφοῦ οὔτε αἱ παρακλήσεις, οὔτε οἱ λόγοι μου ἰσχύουν, θὰ σὲ ἀποσπάσω ἐντεῦθεν διὰ τῆς βίας.

Μαργαρίτα.

Ἄφες με· ὄχι δὲν θὰ ἀνεχθῶ βίαν. Μὴ θέτῃς ἐπάνω μου τὰς φονικάς σου χεῖρας! Ὑπῆρξε καιρὸς καθ' ὃν τὸ πᾶν ἔκαμνον χάριν τοῦ ἔρωτός σου.

Φάουστ.

Ἀρχίζει νὰ χαράζῃ. Ἀγαπητή μου, ἀγαπητή μου!

Μαργαρίτα.

Ναί, ἀρχίζει ν' ἀνατέλλῃ ἡ ἡμέρα. Ἡ τελευταία δι' ἐμὲ ἡμέρα. Αὕτη ἔμελλε νὰ ᾖναι ἡ ἡμέρα τῶν γάμων μας. Μὴν εἴπῃς εἰς κανένα ὅτι ἦσο μετὰ τῆς Μαργαρίτας. Ἀτυχῆ νυμφικέ μου στέφανε. Τὸ πᾶν ἤδη ἐτελείωσεν· θὰ ἐπανίδωμεν ἀλλήλους, ἀλλ' οὐχὶ εἰς τὸν χορόν. Ὁ λαὸς ἀθροίζεται σιωπηλός. Αἱ ὁδοὶ καὶ ἡ πλατεῖα δὲν δύνανται νὰ περιλάβουν τὸ μέγα πλῆθος. Ὁ κώδων δίδει τὸ σύνθημα. Ὁ δικαστὴς διαρρηγνύει τὴν ῥάβδον.*) Ὦ! πῶς μὲ ἁρπάζουν καὶ μὲ δένουν. Μὲ ἀπώθησαν ἐπὶ τοῦ αἱματοφύρτου ἐδωλίου· ὑπὲρ τὸν τράχηλόν μου τρέμει ὁ πέλεκυς, ὅστις οὐχ ἧττον ἀπειλεῖ τὰς κεφαλὰς πάντων. Ὁ κόσμος ὅλος σιωπᾷ ὡς τάφος.

Φάουστ.

Ὦ! εἴθε ποτὲ νὰ μὴν ἐγεννώμην!

Μεφιστοφελῆς (*παρουσιαζόμενος εἰς τὴν θύραν*).

Σπεύσατε, ἄλλως ἀπόλλυσθε! Ὁποῖοι μάταιοι φόβοι, ὁποῖοι δισταγμοί, ὁποῖαι ἀνωφελεῖς φλυαρίαι. Οἱ ἵπποι μου φρυάττουν· ἡ αὐγὴ χαράζει.

Μαργαρίτα.

Ποῖος οὗτος ὁ ἐκ τῆς γῆς ἐγειρόμενος; . . . Ἐκεῖνος; Ἐκεῖνος! . . . Ἐκβαλέ τον! Τί θέλει εἰς τὸν ἱερὸν τοῦτον τόπον; Ζητεῖ νὰ μὲ λάβῃ μεθ' ἑαυτοῦ.

Φάουστ.

Πρέπει νὰ ζήσῃς.

Μαργαρίτα.

Θεία δισαιοσύνη, εἰς σὲ παραδίδομαι.

Μεφιστοφιλῆς (*πρὸς τὸν Φάουστ*).

Ἐλθέ, ἐλθέ· ἄλλως σ' ἐγκαταλείπω μετ' αὐτῆς ἐνταῦθα.

Μαργαρίτα.

Θεὲ τοῦ Οὐρανοῦ! ἀνήκω εἰς σέ· σῶσόν με. Καὶ σεῖς ἄγγελοι, σεῖς οὐράνια τάγματα, παρατάχθητε πέριξ μου ἵνα μὲ φυλάξητε. Ἐρρῖκε, μοὶ προξενεῖς ῥίγην.

Μεφιστοφελῆς.

Ἐδικάσθη!

Φωνὴ ἄνωθεν.

Ἐλυτρώθη!

Μεφιστοφιλῆς (*πρὸς τὸν Φάουστ*).

Ἐλθὲ μετ' ἐμοῦ! (*Γίνεται ἄφαντος μετὰ τοῦ Φάουστ.*) Φωνὴ ἔνδοθεν**) βαθμηδὸν ἐκλείπουσα. Ἐρρῖκε! Ἐρρῖκε!

*) Ὑπαινίσσεται τὴν ἀρχαίαν συνήθειαν τοῦ νὰ θραύῃ ὁ δικαστὴς ῥάβδον μαύρην ἢ λευκὴν καθ' ἣν στιγμὴν ὡδήγουν τὸν ἔνοχον εἰς τὸ ἰκρίωμα.

**) Ἤτοι ἐκ τῆς φυλακῆς, ἔνθα μείνασα ἡ Μαργαρίτα ὑπέστη τοῦ μαρτυρίου τὸν θάνατον, ὅστις ἐκάθηρεν αὐτὴν τοῦ ῥύπου τοῦ ἁμαρτήματος καὶ τῇ ἤνοιξε τὰς πύλας τοῦ παραδείσου. Καθ' ὃν τρόπον ἡ Μαργαρίτα σώζεται ἐν τῷ τέλει τοῦ πρώτου μέρους τοῦ δράματος, οὕτω καὶ ὁ Φάουστ ἐν τῷ τέλει τοῦ δευτέρου. Ἐν τῇ διπλῇ ταύτῃ λύσει ἔγκειται ἰδίως ἡ πρωτοτυπία καὶ ἡ μεγίστη ἠθικὴ ἀξία τοῦ ἔργου τοῦ Γκαῖτε.

Σ. Μ.

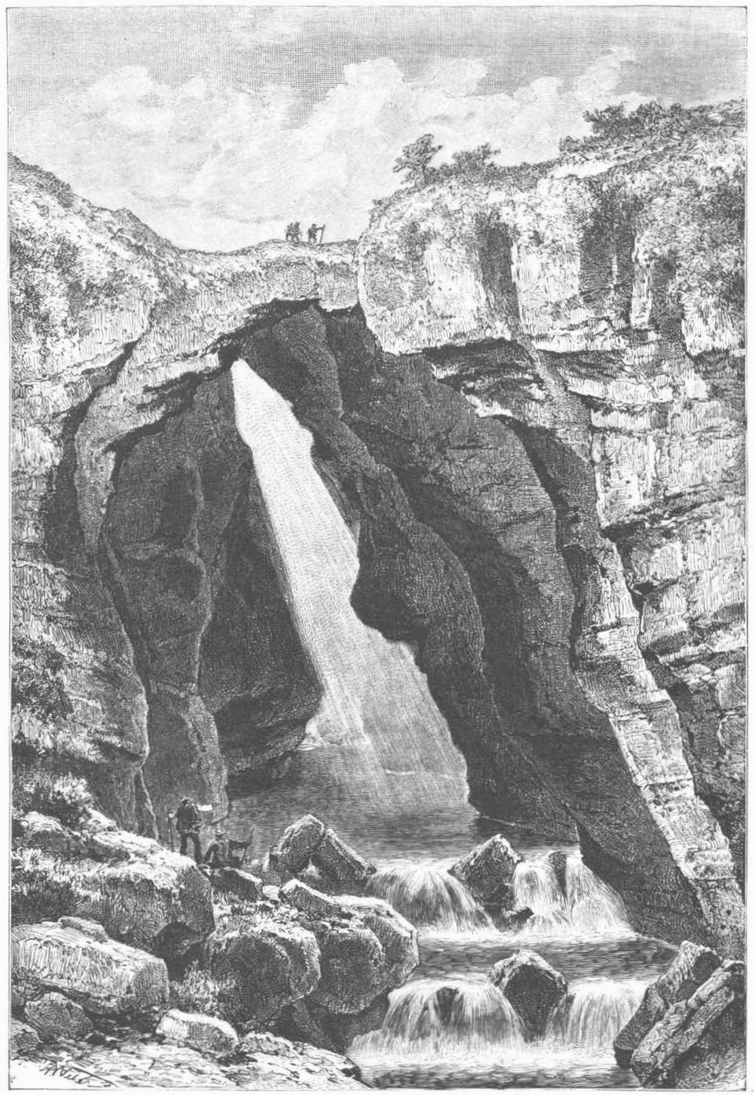

ΦΥΣΙΚΗ ΓΕΦΥΡΑ ΕΝ ΡΟΥΜΙΧΑΚΑι ΤΗΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΜΕΡΙΚΗΣ.

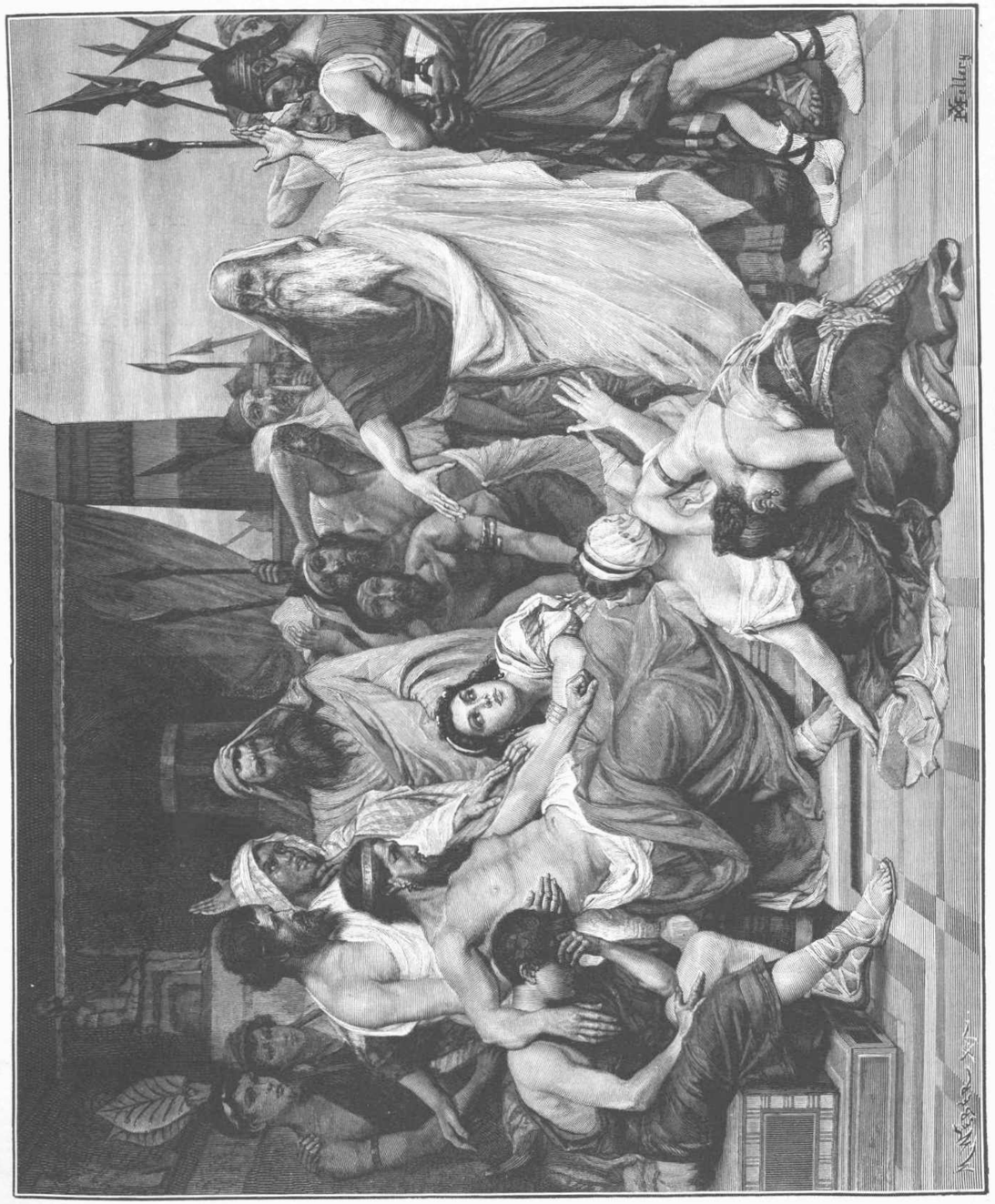

Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΟΧΟΖΙΟΥ.

"Η κλίνη, ἐφ' ἧς ἀνέβης ἐκεῖ, οὐ καταβήσῃ ἀπ' αὐτῆς, ὅτι θανάτῳ ἀποθανῇ." (Βασιλ. Δ'.)

ΦΥΣΙΚΗ ΓΕΦΥΡΑ ΕΝ ΡΟΥΜΙΧΑΚΑ ΤΗΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΜΕΡΙΚΗΣ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 8.)

Εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν γεφυρῶν ἡ φύσις, ὁ αἰώνιος οὗτος διδάσκαλος, ἔδωκεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὴν πρώτην ἰδέαν. Πολλάκις εἰς ἀποκρήμνους ράχεις ὀρέων, ἐν μέσῳ ἀποτόμων βράχων καὶ ὑπεράνω ὁρμητικῶν καταρρακτῶν, ἡ μεγαλουργὸς τῆς φύσεως χεὶρ ἤνωσε δύο παμμεγέθεις πέτρας ἢ δύο τμήματα τοῦ ὄρους καὶ ἐσχημάτισε γέφυραν, δίοδον ἐνίοτε ἄχρηστον, ἄλλοτε ὅμως χρησιμωτάτην εἰς τὴν συγκοινωνίαν. Τοιαύτην φυσικὴν γέφυραν παριστᾷ καὶ ἡ ἡμετέρα εἰκών. Κεῖται ἡ γέφυρα αὕτη τῆς Ῥουμιχάκας ἐν θέσει γραφικωτάτη. Εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ἡφαιστίου Κούμβαλ πηγάζουσι δύο μεγάλοι ποταμοί, ὁ Σαπυὴς καὶ ὁ Λευκὸς λεγόμενος ποταμός, οἵτινες μετ' οὐ πολὺ χωρίζονται διὰ μικροῦ ὑψώματος καὶ λαμβάνουσι διάφορον διεύθυνσιν. Πρὶν ἢ φθάσωμεν εἰς τὸ χωρίον Κούμβαλ, τὸ ὑψηλότερον τῆς ἐπαρχίας Καύκας (3200 μέτρα ἄνωθεν τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης) ὁ πρῶτος τῶν δύο τούτων ποταμῶν διέρχεται διὰ μέσου σειρᾶς μεγάλων βράχων, μεθ' ὃ ἑνοῦται μετ' ἄλλου ποταμοῦ ἀκριβῶς ἐν τῇ θέσει, ἐν ᾗ κεῖται ἡ γέφυρα. Ἡ γέφυρα αὕτη, σχηματιζομένη ὑπὸ φυσικοῦ βράχου, ἐφ' ἧς διέρχεται ἡ ὁδός, ἐθεωρεῖτο ἄλλοτε ὡς ἓν τῶν καταπληκτικῶν ἔργων τῶν Ἴγκα, τῶν πρώτων κατοίκων τῆς χώρας ταύτης· ἀλλ' ἅμα ἴδῃ τις τὴν γέφυραν, εὐκολον εἶναι νὰ βεβαιωθῇ ὅτι ἀνθρώπινος χεὶρ δὲν ἔλαβε μέρος εἰς τὴν κατασκευὴν αὐτῆς. Ἀμφοτέρωθεν τῆς γεφύρας δύναταί τις νὰ κατέλθῃ μέχρι τοῦ ποταμοῦ, ὅστις ῥέει εἰς βάθος τριάκοντα μέτρων ὑπ' αὐτήν· ἀλλ' ἡ κατάβασις αὕτη εἶναι εἰς ἄκρον ἐπικίνδυνος. Περὶ τὸ μέσον τοῦ βραχώδους τειχώματος ἀναβρύει πηγὴ μεταλλική, καὶ παρ' αὐτὴν κόγχη φυσικὴ εὑρίσκεται, ὡς λουτήρ τις ἐπὶ τούτῳ ἐκεῖ τοποθετηθείς. Ἀπὸ τῆς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ ἡ θέα πρὸς τὴν γιγαντιαίαν γέφυραν εἶναι μεγαλοπρεπής, μάλιστα δὲ πρὸς τὸ δυτικὸν μέρος, ὅπου συσσωρεύονται πλεῖστοι ὅσοι ὀγκωδέστατοι βράχοι. Ὁσάκις αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου φωτίζουσι τὸ ὑπὸ τὴν γέφυραν ζοφερὸν ἄντρον διὰ τοῦ μυστηριώδους αὐτῶν φωτός, τὸ θέαμα εἶναι ἀνώτερον πάσης περιγραφῆς καὶ πάσης παραστάσεως. Τὸ ἀπόλυτον ὕψος τῆς γεφύρας εἶναι 2757 μέτρων. Πρὸ μικροῦ ἐγένετο ἐν τῇ θέσει ταύτῃ περίεργος ἀρχαιολογικὴ ἀνακάλυψις· εὑρέθη δηλ. κεχωσμένη ἐν τῇ γῇ ὁλόκληρος μεγάλη οἰκία, ἐκτισμένη διὰ τῶν τὰ περιῆς καλυπτόντων μεγάλων ὀγκολίθων ἀποκλειστικῶς. Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἡ οἰκία αὕτη χρονολογεῖται ἀπὸ τῶν πρώτων χρόνων τῆς κατακτήσεως. Σήμερον τὸ πρόχειρον τοῦτο ὀλικὸν χρησιμοποιεῖται εἰς ἄλλας οἰκοδομάς. Μεταξὺ τῶν βράχων τοῦ μέρους τούτου ὑπάρχει καὶ πώρινος λευκὸς λίθος εὔθριπτος, ὃν καλοῦσιν οἱ ἐντόπιοι λικαμάγγαν. Τὸν λίθον τοῦτον εἰς κόνιν τετριμμένον καὶ ἀναμεμιγμένον μετὰ χλιαροῦ ὕδατος μεταχειρίζονται κατὰ τοῦ πυρετοῦ τῶν πτηνῶν καὶ κατὰ τῶν θραύσεων τῶν ὀστέων· ἡ θεραπευτική του δύναμις εἶναι ἀναμφισβήτητος· διὸ καὶ πωλεῖται ἐν τοῖς φαρμακείοις τοῦ Πάστου, τῆς Βογότας καὶ ἄλλων πόλεων τῆς νοτίου Ἀμερικῆς.

Ἡ φυσικὴ αὕτη γέφυρα τῆς Ἀμερικῆς ἀνακαλεῖ ἡμῖν ὁμοίαν τινὰ γέφυραν ἐν Ἑλλάδι, ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Τροιζηνίᾳ παρὰ τὸ χωρίον Δαμαλᾶ, καὶ γνωστὴν ὑπὸ τὸ ὄνομα "Τὸ γεφύρι τοῦ διαβόλου". Καὶ αὐτῆς ἡ θέσις εἶναι γραφικωτάτη καὶ ἀποροῦμεν πῶς μέχρι τοῦδε δὲν εὑρέθη καλλιτέχνης ν' ἀπεικονίσῃ αὐτήν, ἢ τοὐλάχιστον φωτογράφος νὰ τὴν φωτογραφήσῃ. Ὅταν ποτὲ καὶ παρ' ἡμῖν ἡ συγκοινωνία ἀναπτυχθῇ, ἐλπὶς ὑπάρχει ὅτι θέλουσιν ἀνακαλυφθῇ ἕτεραι ἀκόμη ἐν Ἑλλάδι φυσικαὶ καλλοναί, περὶ ὧν μέχρι τοῦδε ὀλίγιστοι μόνον ἔχουσι γνῶσιν.

Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ

ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΟΧΟΖΙΟΥ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 9.)

Ἐξ ὅλων τῶν Προφητῶν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης εἶναι ὁ ἐκ Θίσβης προφήτης Ἠλίας ὁ ἐπισημότερος. Ἡ ἐνεργητικότης αὐτοῦ, ὁ ἀμείλικτος αὐτοῦ πόλεμος κατὰ τῶν ὀπαδῶν τοῦ Βάαλ, τὸ ἀνεπίληπτον τοῦ βίου του, ἡ εὐγλωττία του, πᾶσαι αἱ ἰδιότητες αὐτοῦ αὗται χαρακτηρίζουσιν αὐτὸν ὡς ἕνα τῶν ἰσχυροτέρων ἐχθρῶν τῆς εἰδωλολατρείας ἐν ταῖς αὐλαῖς τῶν Βασιλέων. Ἐν αὐτῷ καταφαίνεται ἡ ἀληθὴς θρησκευτικὴ πεποίθησις, ἡ ἰδίως χαρακτηρίζουσα τὰς σημιτικὰς φυλάς· ἐν αὐτῷ στίλβει φαεινὸς ἅπας ὁ ἔνθους τῶν προφητῶν ἡρωϊσμός. Πάσῃ δυνάμει ἀγωνίζεται ὑπὲρ τῶν πεποιθήσεων αὐτοῦ καὶ ἐνώπιον οὐδενὸς μέσου, ὀπισθοδρομεῖ ὅπως παράσχῃ τὴν νίκην καὶ τὸν θρίαμβον εἰς τὰς ἰδέας του. Διὸ καὶ ἐγένετο ἀρχηγὸς κατὰ τῶν βασιλέων τῆς Συρίας καὶ τοῦ Ἰσραήλ, καὶ ὡς τοιοῦτος μέγας ἀναλάμπει ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ ἰουδαϊκοῦ ἔθνους. Γνωστὰ εἶναι τὰ θαύματα τοῦ Προφήτου· διαβαίνων ποτὲ τὸν Ἰορδάνην ἐχώρισε τὰ ὕδατα αὐτοῦ διὰ τοῦ μανδύου του. Μετὰ τοῦ προσώπου τοῦ προφήτου Ἠλίου στενῶς συνδέεται ἡ ἰδέα τοῦ Μεσσίου, καὶ κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν ἐν τῷ κόσμῳ, ὑπῆρχε παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις ἡ ἰδέα ὅτι ὁ προφήτης Ἠλίας θέλει πάλιν ἐμφανισθῇ ἐπὶ τῆς γῆς ὡς πρόδρομος τοῦ ἐρχομένου Μεσσίου.

Τὴν μορφὴν ταύτην τοῦ δεινοῦ προφήτου, τοῦ ἀντιπροσωπεύοντος τὴν συνείδησιν παρὰ τοῖς εἰδωλολάτραις βασιλεῦσιν, οὐ μόνον ἡ Παλαιὰ Διαθήκη ἀλλὰ καὶ ἡ καλλιτεχνία κατέστησαν ἡμῖν προσφιλῆ. Καὶ ὅπως ὁ διάσημος μουσουργὸς Μένδελσων ἐν τῷ μεγάλῳ αὐτοῦ μουσικῷ ἔπει παρέστησε διὰ τῶν ἤχων τὸν δεινὸν τοῦτον τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τοῦ ἀληθοῦς Θεοῦ ὑπέρμαχον, οὕτω καὶ ἡ ζωγραφικὴ πολλάκις ἐπειράθη νὰ μεταφέρῃ ἡμᾶς εἰς τὴν ἀρχαίαν ἐκείνην ἐποχήν, καθ' ἣν ὁ προφήτης ἠγωνίσθη καὶ ἐπάλαισεν. Ἐν τῇ παρατεθειμένῃ εἰκόνι παρίσταται ὁ προφήτης Ἠλίας ἐμφανιζόμενος ἐνώπιον τοῦ ἀποθνήσκοντος βασιλέως Ὀχοζίου. Ὡς ἀναφέρεται ἐν τῇ δ'. βίβλῳ τῶν Βασιλειῶν, ὁ βασιλεὺς τῆς Σαμαρείας Ὀχοζίας ἀσθενήσας ἀπέστειλεν ἀνθρώπους πρὸς τὸ ὑπ' αὐτοῦ λατρευόμενον εἴδωλον (Βάαλ), ὅπως τὸ ἐρωτήσωσιν ἂν θ' ἀναρρώσῃ ἐκ τῆς νόσου. Ὁ Ἠλίας συναντήσας τοὺς ἀπεσταλμένους τοῖς εἶπεν· "Ἡ κλίνη σου ἐφ' ἧς ἀνέβης ἐκεῖ, οὐ καταβήσῃ ἀπ' αὐτῆς, ὅτι ἐκεῖ θανάτῳ ἀποθανῇ." Οἱ ἀπεσταλμένοι ἐφοβήθησαν καὶ μετέδωκαν τῷ βασιλεῖ τοὺς λόγους τοῦ Προφήτου. Τότε ὁ βασιλεὺς ἀποστέλλει πεντηκόνταρχον μετὰ πεντήκοντα στρατιωτῶν, ἀλλὰ "κατέβη πῦρ ἐξ οὐρανοῦ, καὶ κατέφαγεν αὐτὸν καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ". Ἀποστέλλεται καὶ δεύτερος πεντηκόνταρχος, ὅστις τὴν αὐτὴν ὑφίσταται τύχην· τέλος ὁ τρίτος πεντηκόνταρχος "ἔκαμψεν ἐπὶ τὰ γόνατα ἀυτοῦ κατέναντι Ἠλιού, καὶ ἐδεήθη αὐτοῦ καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπεν, ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ, ἐντιμωθήτω ἡ ψυχή μου καὶ ἡ ψυχὴ τῶν δούλων σου τούτων τῶν πεντήκοντα ἐν ὀφθαλμοῖς σου . . . Καὶ ἀνέστη Ἠλιοὺ καὶ κατέβη μετ' αὐτοῦ πρὸς τὸν βασιλέα καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπε· τάδε λέγει Κύριος, ἀνθ' ὧν ἐξαπέστειλας ἀγγέλους ἐπερωτῆσαι ἐν τῇ Βάαλ μυῖαν, θεὸν Ἀκκαρών· παρὰ τὸ μὴ εἶναι Θεὸν ἐν Ἰσραήλ, τοῦ ἐκζητῆσαι ἐν ῥήματι αὐτοῦ· οὐχ οὕτως. Ἡ κλίνη ἐφ' ἧς ἀνέβης ἐκεῖ, οὐ καταβήσῃ ἀπ' αὐτῆς, ὅτι θανάτῳ ἀποθανῇ."

Τὴν σκηνὴν ταύτην τὴν δραματικὴν παριστᾷ ἡ ἡμετέρα εἰκών. Ὁ Προφήτης, παρακινηθεὶς παρὰ τοῦ πεντηκοντάρχου εἰσέρχεται εἰς τὸ μέρος, ἐν ᾧ ὁ βασιλεὺς κεῖται ἐτοιμοθάνατος. Τὰ τέκνα καὶ αἱ γυναῖκές του τὸν περικυκλοῦσιν· ὅλοι κλαίουσι καὶ ὀδύρονται. Ὁ πεντηκόνταρχος ἵσταται σύννους καὶ βλέπει τὴν σπαρακτικὴν σκηνήν. Παντοῦ θλῖψις, παντοῦ φύσημα θανάτου! Ἀλλ' ὁ ἀμείλικτος προφήτης ὑψῶν τὴν χεῖρα ἐπαναλαμβάνει τοὺς λόγους, οὓς εἶπε πρὸς τὸν ἀπεσταλμένον. "Καὶ ἀπέθανεν Ὀχοζίας, λέγει ἡ Παλαιὰ Διαθήκη, κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου, ὃ ἐλάλησεν Ἠλιού."

Ὁ τὴν εἰκόνα γράψας καλλιτέχνης εἶναι Βέλγος, ὀνόματι Ξαβέριος Μέλλερν, καὶ ἀνήκει εἰς τὴν νεωτέραν βελγικὴν σχολήν, ἧς εἶναι εἷς τῶν δοκιμωτέρων ἀντιπροσώπων.

ΠΕΡΙΗΓΗΣΙΣ ΠΑΡΙΣΙΝΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΑΝΑ ΤΗΝ ΚΑΣΜΙΡΗΝ ΤΩΝ ΙΝΔΙΩΝ.

(Μετὰ εἰκόνων, ὅρα σελ. 12 καὶ 13.)

(Ἕπεται συνέχεια.)

Μετὰ τὸ πρόγευμα ἐπλεύσαμεν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ ἐν τῇ ὡραίᾳ λέμβῳ τοῦ Ἄγγλου ἀπεσταλμένου· τὴν λέμβον ταύτην, πλουσίως διεσκευασμένην, ὠδήγουν τρίακοντα κωπηλάται. Διήλθομεν ἔμπροσθεν τῆς οἰκίας ἑνὸς τῶν πιστοτέρων ὀπαδῶν καὶ ὑπασπιστῶν τοῦ ἡγεμόνος, Ῥαμ-Διοῦ καλουμένου, ὅστις, ἐν ᾧ ἠχοῦσιν οἱ κώδωνες οἱ ἀγγέλλοντες ὅτι προσεύχεται, ἀναγινώσκει ἐν τῷ μεγάρῳ του τὰ μυθιστορήματα τοῦ Ζολᾶ, τὰ ὁποῖα προτιμᾷ τῶν ἁγίων βιβλίων τῶν Ἰνδῶν. Ὁ Ῥαμ-Διοῦ ὁμιλεῖ καλῶς τὴν γαλλικήν. Τὰ κομψὰ ἀνάκτορα τοῦ ἡγεμόνος εἶναι οἰκοδόμημα στογγύλον ἔχον εἰς τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ πύργους καὶ ἐξώστας· τὰ κιγκλιδωτὰ παράθυρα ἐμφαίνουσι τὴν πτέρυγα τοῦ μεγάρου, ἐν ᾗ κατοικοῦσιν αἱ δυστυχεῖς γυναῖκες τοῦ Ἰνδοῦ ἄνακτος. Τὸ μέγαρον εἶχεν ἄλλοτε πολλὰς εἰσόδους καὶ θύρας καὶ ὑπογείους στοάς, δι' ὧν διηνοκλύνοντο αἱ ῥαδιουργίαι καὶ στάσεις· ἀλλ' ὁ Ῥαμχίρ-Σίγγ διέταξεν ἐν μιᾷ νυκτὶ νὰ κλείσωσιν ὅλας καὶ διετήρησε μόνον μίαν εἴσοδον, δι' ἧς βλέπει πάντας τοὺς εἰσερχομένους.

Παρακολουθῶν τις τὸ ῥεῦμα τοῦ ποταμοῦ διέρχεται ἐν μέσῳ παλαιῶν καὶ σεσαθρωμένων οἰκιῶν, αἵτινες καὶ ἔξωθεν προδίδουσι τὴν παντελῆ ἔλλειψιν καθαριότητος· ὅ, τι δὲ προσθέτει εἰς τὴν πρωτοτυπίαν ταύτην, εἶναι καὶ ἡ ἐπικρατοῦσα ἕξις νὰ λούωνται ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἔξωθεν τῆς θύρας τῶν οἰκιῶν ἐν τῷ ποταμῷ. Παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ πλύνονται, κτενίζονται καὶ ἐνδύονται αἱ γυναῖκες εἴτε τὴν πρωΐαν εἴτε καὶ περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου· ἡ ἐργασία αὕτη ἐκτελεῖται πάντοτε ἐν ὑπαίθρῳ καὶ ὑπὸ τὰ βλέμματα τῶν διαβατῶν. Ἀφ' οὗ δὲ πλυθῶσι καὶ κτενισθῶσι πληροῦσι τὰ ἀγγεῖα, τὰ ὁποῖα ἔφερον μεθ' ἑαυτῶν, ὕδατος ἐκ τοῦ ποταμοῦ, ὅπερ χρησιμεύει ἐν τῇ οἰκίᾳ πρὸς πόσιν καὶ πρὸς παρασκευὴν τοῦ φαγητοῦ. Καὶ ὁπωσδήποτε ἀκόμη, ὅταν γίνεται τοῦτο ἐν τῷ κυρίως ποταμῷ, ἀλλ' ὀσάκις τὸ ὕδωρ ἀντλεῖται ἐκ τῶν στενῶν καὶ ἀκαθάρτων διωρύγων, ὅθεν ἀναπέμπονται ἀναθυμιάσεις ὅλων τῶν εἰδῶν καὶ ἀποφορὰ ἀφόρητος, ἀπορεῖ τις πῶς ὄντα ἀνθρώπινα δύνανται νὰ λούωνται ἐντὸς τοῦ ἀκαθάρτου ὕδατος καὶ νὰ πίνωσι τὸ πρασινοπὸν καὶ ἐψαρμένον ἐκεῖνο ποτόν. Τοιαῦται εἶναι αἱ πλεῖσται τῶν ὁδῶν τῆς πρωτευούσης ταύτης, ἥτις ἐπωνομάσθη ἡ Βενετία τῆς Ἀνατολῆς καὶ ἧς τὸ ἔδαφος οὐδεμία μέχρι τοῦδε ἐπάτησεν ἅμαξα.

Ἡ ἀγορὰ εἶναι πλατεῖα τετράγωνος, ἥτις μένει σχεδὸν κενὴ καθ' ἃς ἡμέρας δὲν γίνονται ἀγοροπωλησίαι· τὰ μαγαζεῖα τῶν χρυσοχόων εἶναι ἄθλια παραπήγματα, ἀλλ' ὁποῖος πλοῦτος κρύπτεται ἐν αὐτοῖς! Οἱ Ἰνδοὶ εἶναι ἐπιτηδειότατοι χρυσοχόοι καὶ τὰ ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ αὐτῶν κοσμήματα εἶναι ἀληθῆ ἀριστουργήματα. Τὰ χαλκᾶ σκεύη εἶναι λεπτοτάτης ἐργασίας, καὶ τὰ χαλκᾶ τεῖοδοχεῖα ἢ καφεδοχεῖα εἶναι κομψότατα. Οἱ κεχρωτισμένοι χάρται διακρίνονται διὰ τὸν ζωηρὸν αὐτῶν καὶ ἁρμονικὸν χρωματισμόν. Ἐξελθόντες τῶν ἀδαμαντοπωλείων καὶ χρυσοχοείων μετέβημεν παρὰ ἐμπόρῳ σαλίων· τῶν τόσον γνωστῶν καὶ φημιζομένων ἐν Εὐρώπῃ. Ὁ ἔμπορος οὗτος κατῴκει ἐν οἰκίᾳ κειμένῃ ἐπὶ τῆς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ· εἰσήλθομεν διὰ κλίμακος καθαρᾶς καὶ ἐν καλῇ καταστάσει· τὸ μαγαζεῖον ἦτο εὐρύχωρον καὶ τὰ ἐμπορεύματα ἔκειντο ἐν θήκαις κατὰ τάξιν καὶ κατὰ σύστημα περιτετυλιγμένα. Ἐνταῦθα εἴδομεν ὅλων τῶν εἰδῶν τὰ ὑφάσματα, ἀπὸ τοῦ πατοῦ, τοῦ χονδροῦ ὑφάσματος, ἐξ οὗ κατασκευάζουσιν οἱ πτωχοὶ τὰ ἐνδύματά των, μέχρι τῶν λεπτοτάτων κασμιρίων διὰ τοὺς πλουσίους. Τὸ λεπτότερον κασμίριον γίνεται ἐκ τῆς τριχὸς τῶν αἰγῶν, αἵτινες βόσκουσιν ἐπὶ τῶν ὀρέων τῆς Θιβέτης· διὸ καὶ τὰ σάλια τῆς Κασμίρης εἶναι πολυτιμότερα τῶν ἐν ταῖς λοιπαῖς Ἰνδίαις ὑφαινομένων. Τὸ ὕφασμα τοῦτο, παχμινὰ καλούμενον, εἶναι τόσον λεπτόν, ὥστε διέρχεται διὰ δακτυλίου, ἔχει δὲ καὶ ἐπιτοπίως μεγάλην ἀξίαν· ἡ ὁάρδα πωλεῖται ἀντὶ 9—10 ῥουπίων. Τὸ πατοῦ εἶναι ὕφασμα χονδρὸν καὶ εὐθυνώτατον· ὁλόκληρον τόπι τιμᾶται 5 ἢ 6 ῥουπίων· σημειωτέον ὅτι ἡ ῥουπία τῆς Κασμίρης εἶναι μικροτέρα τῆς ἀγγλικῆς, ἔχουσα μόνον δέκα ἄνας ἀντὶ δεκαέξ.

Διηγοῦνται ὅτι ὁ πατὴρ τοῦ σημερινοῦ ἡγεμόνος εἰσελθῶν ποτε εἰς καθολικὸν ναὸν καὶ ἰδὼν τὰ γράμματα τὰ ἐπιστέφοντα τὸν σταυρὸν τοῦ Σωτῆρος, ἐχάραξε τὰ γράμματα ταῦτα ἐπὶ τῶν ῥουπίων τοῦ κράτους του. Τὰ χρήματα ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ εἶναι ἐμπόρευμα· τὰ χαρτονομίσματα ἀγγλικῶν ῥουπίων δὲν κυκλοφοροῦσιν ἐν Σριναγάρ καὶ ἐκ τῆς ἀλλαγῆς αὐτῶν ἐπαισθητὴ προκύπτει ζημία. Συνήθης τρόπος τῆς ἀποστολῆς χρημάτων εἶναι διὰ χαρτονομισμάτων εἰς δύο κεκομμένων, τὰ ὁποῖα ἀποστέλλονται διὰ δύο ἰδιαιτέρων ἐπιστολῶν, διότι αἱ κλοπαὶ ἐπιστολῶν εἶναι συχναί, καὶ οἱ Ἄγγλοι μὲ ὅλην τὴν αὐστηρότητά των δὲν ἠδυνήθησαν νὰ περιστείλωσι τὸ κακόν. Καὶ μὲ τὰ γραμματόσημα αὐτὰ γίνεται κατάχρησις· διὸ καὶ ἕκαστος ἐπιθέτει ἰδιαίτερον σημεῖον ἐπὶ τῶν γραμματοσήμων.

Πλησίον τῆς πόλεως ὑπάρχει λίμνη εὐρύχωρος, ἣν καλύπτουσι πλεῖστα ὑδάτινα φυτὰ καὶ τὰ πλατέα φύλλα τοῦ λωτοῦ. Ὁ λωτὸς εἶναι τὸ ἱερὸν τῶν Ἰνδῶν ἄνθος, διότι δοξάζουσιν ὅτι τὰ φύλλα αὐτοῦ ἦσαν οἱ λίκνοι τῶν θεῶν. Πολλάκις παρίσταται εἰς εἰκόνα θεότης, ὡς βρέφος, κειμένη ἐπὶ φύλλου λωτοῦ. Οἱ ὡραιότεροι λωτοὶ εἶναι χρώματος κυανοῦ καὶ φύονται ἐν Κασμίρῃ· ἡ εὐωδία των εἶναι εὐχάριστος· τὰ δὲ φύλλα εἶναι πράσινα ἀπὸ τοῦ ἄνω μέρους· καὶ ἐρυθρὰ πρὸς τὸ ὑπὸ τὸ ὕδωρ μέρος· ὑπάρχει εἶδος λωτοῦ δίχρωον κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν. Ὁ ἡγεμὼν μεταχειρίζεται τὰ φύλλα τοῦ λωτοῦ ἀντὶ πινακίων καὶ τρυβλίων· καθ' ἑκάστην νέα παρατίθενται ἐπὶ τῆς τραπέζης του φύλλα· διότι οἱ Ἰνδοὶ ἐν γένει οὐδέποτε τρώγουσιν ἐκ πηλίνων σκευῶν, καὶ αὐτὸς ὁ ἡγεμὼν ὑποβάλλεται εἰς τὸ ἔθιμον τοῦτο. Ἐπίσης ἀπαγορεύονται καὶ αἱ περόναι καὶ αἱ μάχαιραι· τὰ τρία δάκτυλα τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἐπέχουσι θέσιν αὐτῶν. Οἱ τὸν ἡγεμόνα ὑπηρετοῦντες ἄνδρες εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ καλύπτωσι τὸ στόμα των διὰ ὑφάσματος, ἵνα μὴ ἡ ἀναπνοὴ αὐτῶν βεβηλώσῃ τὰ φαγητά. Ὁ ἡγεμὼν οὐδέποτε παρακάθηται εἰς τὴν τράπεζαν μετὰ Εὐρωπαίων, καὶ ὁσάκις προσκαλεῖ τινας εἰς γεῦμα, συνοδεύει τοὺς προσκεκλημένους μέχρι τοῦ ἐστιατορίου καὶ ἀποχωρεῖ.

Ἐν Κασμίρῃ φύονται ὅλα τὰ χόρτα καὶ αἱ ὀπῶραι τῆς Εὐρώπης, ἀλλ' ἡ ποιότης αὐτῶν εἶναι κατωτέρα. Ὁ νῦν ἡγεμὼν προσεπάθησε νὰ μεταφυτεύσῃ ἐν Κασμίρῃ τὴν εὐρωπαϊκὴν ἄμπελον, καὶ πράγματι ἀπὸ δύο ἤδη ἐτῶν παράγεται οἶνος ἀρκετὰ καλός· αἱ ἐγχώριοι σταφυλαὶ εἶναι καλαί, ἀλλ' ἐξ αὐτῶν δὲν παράγεται οἶνος, διότι κατὰ τὴν θρᾶσιν ψιθίρεται συνήθως. Ὀνομαστὰ εἶναι ἐν Σριναγὰρ τὰ ῥοδάκηνα· οἱ πέπονες εἶναι μέτριοι, καὶ πολὺ ἀπέχουσιν ἀπὸ τῶν ἀρίστων πεπόνων τῆς Σαμαρκάνδης. Τὸ ἐν Κασμίρῃ ἐν χρήσει κρέας εἶναι τὸ πρόβειον καὶ τὸ τῶν ὀρνίθων, ἀλλ' αἱ ὄρνιθες εἶναι ἰσχνόταται· ἐνίοτε τρώγεται καὶ ἀργίων ζώων τὸ κρέας, δορκάδων καὶ ἀγριοχοίρων . . .

Ἐπειδὴ τὸ τέλος τοῦ Αὐγούστου ἐπλησίαζεν, ἠναγκάσθημεν νὰ ἐπισπεύσωμεν τὴν πρὸς τὴν ἐπαρχίαν Βαλτιστὰν πορείαν μας, διότι ὁ σύζυγός μου ἐπεθύμει νὰ ἐπισκεφθῇ τὸ Σκάρδον, καὶ ἐνίοτε ἐν μηνὶ Σεπτεμβρίῳ ἡ διάβασις διακόπτεται ἕνεκα τῶν βροχῶν. Τὴν παραμονὴν τῆς ἀναχωρήσεώς μας, ὁ σύζυγός μου μετέβη πρὸς τὸν ἡγεμόνα, ὅπως τὸν εὐχαριστήσῃ διὰ τὴν φιλοξενίαν του· οὗτος δὲ λίαν φιλοφρόνως ἔθεσεν ὑπὸ τὴν διάθεσιν ἡμῶν καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ὁδοιπορίας μας ἕνα ὁδηγὸν (μουσῆν). Τὴν 10 δὲ Αὐγούστου, καλῶς ἐφωδιασμένοι, ἀνεχωρήσαμεν ἐπὶ τῆς μεγάλης λέμβου, ἣν ὁ κ. Henwey λίαν εὐγενῶς μᾶς παρεχώρησεν. Περὶ τὸ ἑσπέρας ἤλθομεν εἰς μέρος στενὸν τοῦ ποταμοῦ, ἔνθα διακλαδοῦται μικρὰ διώρυξ, σχηματίζουσα λίμνην, Μαννᾶς-Βὰλ καλουμένην· ἐπὶ τῆς ὄχθης τῆς λίμνης ταύτης σώζεται ἀρχαῖος ναός, ὅστις ἄλλοτε ἦτο κομψός, καὶ πλησίον αὐτοῦ κατοικεῖ φακίρης, ἅγιος τῶν Ἰνδιῶν δερβίσης, ὅστις καλλιεργεῖ τὸν κῆπόν του καὶ ὑποδέχεται λίαν φιλοφρόνως τοὺς ἐπισκεπτομένους τὸ ἀναχωρητήριόν του, ἐννοεῖται ἐπὶ προσδοκίᾳ μικροῦ φιλοδωρήματος. Ὁ δερβίσης οὗτος ἀνώρυξε διὰ τῶν ὀνύχων του τὸν τάφον, ὅστις θὰ παραλάβῃ μετὰ τὸν θάνατόν του τὸ σῶμά του. Ὁ τάφος οὗτος εἶναι ὑπόγειος στοά, καταλήγουσα εἰς εὐρὺν ὑπόγειον θάλαμον, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὁποίου θὰ κατατεθῇ ὁ νεκρός του. Αἱ χεῖρες τοῦ φακίρου τούτου μοὶ ἐφάνησαν πολὺ λευκαὶ καὶ οἱ ὄνυχές του περιποιημένοι, ὥστε διστάζω νὰ πιστεύσω ὅτι δι' αὐτῶν ἔσκαψε τὸν τάφον του. Ἐν γένει δὲ ὁ ἀνὴρ οὗτος ἦτο καθαρώτατος, πρᾶγμα ἀρκετὰ σπάνιον παρὰ τοῖς ἁγίοις τούτοις Ἰνδοῖς. Καὶ ἡ οἰκία του μοὶ ἐφάνη εἰς ἄκρον καθαρά. Κατεγίνετο ὁ δερβίσης εἰς κατασκευὴν μικρῶν ὑδρομύλων πρὸς χρησιμοποίησιν τῆς μικρᾶς πηγῆς τῆς διαρρεούσης παρὰ τὴν οἰκίαν του. Ἡ θέσις εἶναι ὡραία, ἀλλ' οἱ κώνωπες ἦσαν ἀφόρητοι. Τὴν ἐπιοῦσαν λίαν πρωῒ ἐξηκολουθήσαμεν τὴν πορείαν ἡμῶν, καὶ μετ' ὀλίγον εὑρέθημεν πάλιν παρὰ τὸν ποταμόν, ἔνθα συνηντήσαμεν τὸν κύριον καὶ τὴν κυρίαν Φ., νέους Ἀμερικανοὺς, ἀποφασίσαντας νὰ περιηγηθῶσιν ἐν τῇ συνοδείᾳ ἡμῶν. Ἐπιβάντες τῆς λέμβου προέβημεν μέχρι μεγάλης λίμνης, καλουμένης Βουλάρ, ἐν ᾗ συχνότασαι εἶναι αἱ τριχυμίαι· ὅτε ἡμεῖς διεπλέομεν αὐτήν, ἦτο ἤρεμος, καὶ ἡ ἐπιφάνειά της ἦτο πλήρης χόρτων καὶ καλάμων, οἵτινες χρησιμεύουσιν ὡς τροφὴ τῶν ζώων καὶ ἀποτελοῦσιν ἓν τῶν εἰσοδημάτων τῆς λίμνης. Μακρόθεν βλέπομεν ἤδη τὸ τέρμα τῆς ὁδοιπορίας μας, τὴν πόλιν Βαντιπούρ. Εἰς τὴν θέαν ταύτην οἱ λεμβοῦχοί μας ὑπὸ νέου ἐμπνέονται ζήλου, καὶ κωπηλατοῦσι μετὰ ζέσεως, ἀναλογιζόμενοι πόσα τσιμπούκια θὰ καπνίσωσι μετὰ τὴν ἀφίξίν των. Ὁ κάτοικος τῆς Κασμίρης εἶναι εὐτυχής, ἀρκεῖ νὰ ἔχῃ τὴν χοῦκκάν του (τὸ τσιμπούκι του). Ὁ ἐν ταῖς Ἰνδίαις καταναλισκώμενος καπνὸς ἔρχεται ἐκ Γουδιράτης· τὸ φύλλον εἶναι μικρὸν καὶ κίτρινον, ἡ ὀσμὴ αὐτοῦ ὁμοιάζει τὴν τοῦ ἴου. Οἱ Ἰνδοὶ ῥαίνουσι τὰ φύλλα ταῦτα διὰ ῥοδοστάγματος. Φθάσαντες εἰς Βαντιπούρ εὕρομεν τὸν ὁδηγόν μας, ὅστις εἶχε προπορευθῆ πρὸς εὕρεσιν καταλύματος. Πρὸς τοῦτο ἀπετάνθη πρὸς Πανδίτην, ὅστις εἶναι ὁ πάντων δεξιώτερος. Ἄλλως τε οἱ Πανδῖται ἔχουσιν ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ μεγάλην ἐπιρροήν, ἣν ἐξασκοῦσι καὶ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ἡγεμόνος. Οἱ πανοῦργοι οὗτοι ἄνθρωποι παρέστησαν εἰς τὸν ἡγεμόνα, ὅτι ὁ πατήρ του μετὰ θάνατον μετεμορφώθη εἰς ἰχθύν, καὶ ὅτι ὁ ἰχθὺς οὗτος εὑρίσκεται ὑπὸ τὴν πρώτην ἢ δευτέραν γέφυραν· ὡς ἐκ τούτου ἡ ἁλιεία ἐν τῷ ποταμῷ εἶναι αὐστηρῶ

πλείστων ὅσων συγκινητικῶν παραδόσεων. Ὁ μέγας φυσιοδίφης Βυφφὼν λέγει ὅτι αἱ παραδόσεις αὗται κατάγονται ἐκ τῶν ἀρχαίων Αἰγυπτίων, ἀλλ' ὅτι κυρίως ἀναφέρονται εἰς τὸν ἱέρακα, ἀποδοθεῖσαι κατὰ λάθος εἰς τὸν πελεκάνον ὑπὸ δύο πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, τῶν ἁγίων Αὐγουστίνου καὶ Ἱερωνύμου. Πλὴν ἡ ἐξήγησις αὕτη δὲν φαίνεται λίαν πειστική, διότι ἄλλαι εἶναι αἱ ἰδιότητες τοῦ πελεκάνου καὶ ἄλλαι αἱ τοῦ ἱέρακος. Ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ τὸ πρᾶγμα, τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι μεγάλη εἶναι ἡ στοργὴ τοῦ πελεκάνου πρὸς τὰ μικρά του· δὲν ἀρκεῖται νὰ προμηθεύῃ εἰς αὐτὰ ἄφθονον τροφήν, ἀλλὰ καὶ τὰ περιποιεῖται ἐξαιρετικῶς καὶ ἐν ὥραις κινδύνου τὰ προφυλάττῃ διὰ τῶν πετρύγων του ὡς δι' ἀσπίδος, μὲ κίνδυνον τῆς ἰδίας ζωῆς του. Τὰ μικρὰ ταῦτα ἐν τούτοις οὔτε ὡραῖα εἶναι οὔτε κομψά· ἔχουσι κεφαλὴν δυσανάλογον, ῥύγχος βραχύ, τὸν ὑπ' αὐτὸν σάκκον μικρὸν καὶ κιτρινόχρουν, τὸν τράχηλον ἄτριχα καὶ χρώματος ἐρυθρόῳ, τὰς τρίχας τοῦ σώματος ἀραιάς, τὰς πτέρυγας μικρὰς καὶ ἐν γένει εἶναι ἐμφανίσεως δυσμόρφου. Βαθμηδὸν ὅμως ἀναπτυσσόμενα μεταβάλλουσι χρωματισμόν, μέχρις οὗ λάβωσι τὸ φαιόλευκον ἐκεῖνο καὶ στιλπνὸν χρῶμα, ὅπερ χαρακτηρίζει τὰ πτηνὰ ταῦτα. Ὁ πελεκάνος μολίνας λεγόμενος, ὁ ἔχων πατρίδα τὴν Χιλὴν καὶ τὴν Περουβίαν διακρίνεται διὰ τὸ ὡραῖον ἀργυρόχρουν χρῶμά του· ἐρυθρόχρους πελεκάνος εὑρίσκεται ἐν τοῖς νήσοις Φιλιππίναις, ἐν Ἰνδίαις καὶ τῇ κεντρῴᾳ Ἀφρικῇ, ὁ δὲ φαιόχρους διαιτᾶται ἐν Καλιφορνίᾳ καὶ παρὰ τὸν κόλπον τοῦ Μεξικοῦ. Τὰ συνηθέστερα εἴδη τῶν πελεκάνων ἐν Εὐρώπῃ εἶναι ὁ ὀνοκρόταλος καὶ ὁ νάνος, οἵτινες καλύπτονται ὑπὸ λευκῶν πτερῶν, τὰ ὁποῖα τὸ ἦαρ λαμβάνουσιν ὡραῖον ροδόχρουν χρωματισμόν· τέλος δὲ κιτρινόχρους χρωματισμὸς παρατηρεῖται εἰς τοὺς πελεκάνους τῆς βορείου Ἀμερικῆς, τοὺς ἐρυθρορύγχους, καὶ εἰς τοὺς τῆς νέας Ὁλλανδίας. Παρ' ὅλοις τῆς πτηνοῖς τούτοις τὰ πτερὰ τοῦ κάτω μέρους τοῦ σώματος εἶναι πυκνὰ καὶ ἐλαστικά, ἀποτελοῦντα ἔνδυμα ἀδιάβροχον, ἐν ᾧ τὰ τοῦ ἄνω σώματος εἶναι ἀραιά. Τὰ πτερὰ ὅμως τῆς κεφαλῆς διαφέρουσιν εἰς τὰ διάφορα εἴδη καὶ ἐν ᾧ παρά τισιν εἶναι μικρὰ καὶ λεῖα, παρ' ἄλλοις εἶναι μακρὰ καὶ βοστρυχοειδῆ. Διαφοραὶ ὡσαύτως παρατηροῦνται εἰς τὸν χρωματισμὸν τοῦ ὑπὸ τὸ ῥύγχος σάκκου· παρά τισιν ὁ σάκκος οὗτος εἶναι κιτρινωπός, παρ' ἄλλοις ροδόχρους. Πλὴν αἱ διαφοραὶ αὗται ὑπάγονται μόνον εἰς τὰς παρατηρήσεις τῶν φυσιοδιφῶν· διὰ τὸ κοινὸν ὅλα τὰ εἴδη τῶν πελεκάνων ἔχουσι τὰς αὐτὰς ἀπανταχοῦ συνηθείας, καὶ ὅ, τι λέγομεν περὶ τοῦ ὀνοκροτάλου πελεκάνου ἐφαρμόζονται ἐν γένει εἰς ὅλα τὰ εἴδη.

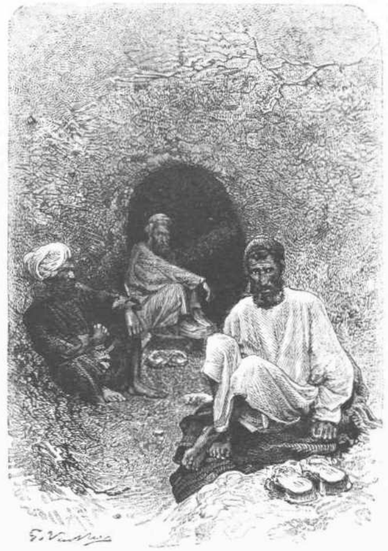

ΦΑΚΙΡΗΣ ΕΝ ΚΑΣΜΙΡΗι.

Ὁ ὀνοκρόταλος πελεκάνος, ἢ λευκὸς πελεκάνος, εἶναι πτηνὸν μέγα, μεγαλείτερον τοῦ κύκνου, μετρῶν ἐν τῇ τελείᾳ ἀναπτύξει του ἓν μέτρον ὡς ἔγγιστα ἀπὸ τῆς ἄκρας τοῦ ῥύγχους μέχρι τῆς ἄκρας τῆς οὐρᾶς. Κατὰ τὴν ὥραν τοῦ ἔτους, τὴν ἀντιστοιχοῦσαν πρὸς τὸν παρ' ἡμῖν χειμῶνα, ἀναφαίνεται εἰς πολλὰ μέρη τῆς Ἀφρικῆς καὶ ἰδίως εἰς τὰ βορειο-ἀνατολικά. Ἐπὶ τῶν παραθαλασσίων λιμνῶν τῆς Αἰγύπτου, ἐπὶ τοῦ Νείλου κατὰ τὰς πλημμύρας αὐτοῦ, ἐπὶ τοῦ λευκοῦ καὶ κυανοῦ Νείλου ὡς καὶ ἐν ταῖς λίμναις ταῖς παρὰ τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν ἀναφαίνονται ἐνίοτε οἱ πελεκάνοι, τόσον πολυπληθεῖς, ὥστε ὁ ὀφθαλμὸς ἀδυνατεῖ νὰ καταμετρήσῃ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν. Καταλαμβάνουσιν αἱ ἀγέλαι αὗται τὸ ἥμισυ τετραγώνου ἐκτάσεως δύο μιλίων· ὅταν δὲ κολυμβῶσιν, ὁμοιάζουσι πρὸς μεγάλα θαλάσσια ῥόδα ἢ καὶ πρὸς ἐκτεταμένον λευκὸν τεῖχος· ὅταν δὲ ἐξερχόμενοι τοῦ ὕδατος ὅπως ξηράνωσι τὰ πτερά των καὶ καθαρίσωσιν αὐτά, ἐπικάθηνται ἐπὶ τῶν δένδρων, νομίζει τις μακρόθεν ὅτι βλέπει πυκνὸν δάσος οὐ τὰ φύλλα ἀντικατεστάθησαν ὑπὸ μεγάλων λευκῶν ἀνθέων. Ἐν Αἰγύπτῳ οἱ πελεκάνοι σχηματίζουσι μεγάλας ἀγέλας, αἵτινες συνήθως μεταναστεύουσιν ἐν ἀρχῇ τοῦ ἔαρος, ἐνίοτε ὅμως καὶ διασπείρονται, διότι οἱ μὲν νέοι δὲν ἀποφασίζουσι νὰ ἐγκαταλείψωσι τὰ παράλια τῆς Ἀφρικῆς, ἐν ᾧ οἱ πρεσβύτεροι διαβαίνουσι τὴν θάλασσαν καὶ πετῶσι πρὸς τὰς μεσημβρινὰς τῆς Εὐρώπης χώρας. Περὶ τὰ τέλη Ἀπριλίου ἀφικνοῦνται εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἰς τὴν Οὐγγαρίαν, εἰς τὴν Κριμαίαν, ἔνθα συνήθως διαμένουσι διὰ νὰ κτίσωσι τὰς φωλεάς των· ἐνίοτε ὅμως μεμονωμένοι τινὲς πελεκάνοι, ὠθούμενοι ὑπὸ τῆς ὁδοιπορικῆς των μανίας, φθάνουσι μέχρι Γερμανίας, Βελγίου καὶ Γαλλίας, ἔνθα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον συλλαμβάνονται ἢ φονεύονται. Πρό τινων ἐτῶν ἐθεάθη ἀγέλη πελεκάνων ἐν τῇ λίμνῃ τῆς Κωνσταντίας ἐν Ἐλβετίᾳ. Κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῶν διασημοτέρων ὀρνιθολόγων οἱ πελεκάνοι κατασκευάζουσι τὰς φωλεάς των εἰς μέρη σχεδὸν ἀπρόσιτα, ἐν μέσῳ μεγάλων ἑλῶν ἢ ἐπὶ κινητῶν νήσων. Αἱ φωλεαὶ αὗται, κείμεναι ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, εὑρίσκονται τόσον πλησίον ἀλλήλων, ὥστε πολλάκις συμβαίνουσι συγχύσεις, καὶ θήλειες πελεκάνοι καταθέτουσι τὰ ὠά των εἰς τὴν φωλεὰν τῆς γείτονός των. Ἡ ἐκκόλαψις ὅλων τῶν ὠῶν δὲν γίνεται ταὐτοχρόνως, ὥστε πολλάκις συμβαίνει μία καὶ ἡ αὐτὴ φωλεὰ νὰ περιέχῃ ὠόν, πτηνὸν μόλις γεννηθέν, καὶ πτηνὸν ἀναπτυχθὲν ἤδη ἀρκούντως, ὥστε νὰ πετᾷ. Ἡ ἀκαθαρσία περὶξ τῶν φωλεῶν εἶναι ἀφόρητος, καὶ τὰ περιτρίμματα τῶν ἰχθύων πίπτοντα ἐκ τῶν φωλεῶν καὶ σηπόμενα ὑπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου ἀναπέμπουσιν ἀφορήτους ἀναθυμιάσεις. Ἡ κυρία τροφὴ τῶν πελεκάνων εἶναι οἱ ἰχθύς, ἀλλὰ τοσαύτη εἶναι ἡ ἀδηφαγία τῶν πτηνῶν τούτων, ὥστε ἐπιτίθενται καὶ κατὰ τῶν παρὰ τὰς φωλεάς των πετώντων μικρῶν πτηνῶν καὶ κατὰ τῶν ἑρπετῶν· λέγεται μάλιστα ὅτι καὶ ὁλόκληρον χῆνα καταβροχθίζουσιν. Ἐν τοῖς ζωολογικοῖς κήποις τῆς Εὐρώπης δύναται νὰ ἴδῃ τις συχνὰ πελεκάνους ὁρμῶντας κατὰ τῶν πυργίτων, οἵτινες ὅμως ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διαφεύγουσι τὸν κίνδυνον.

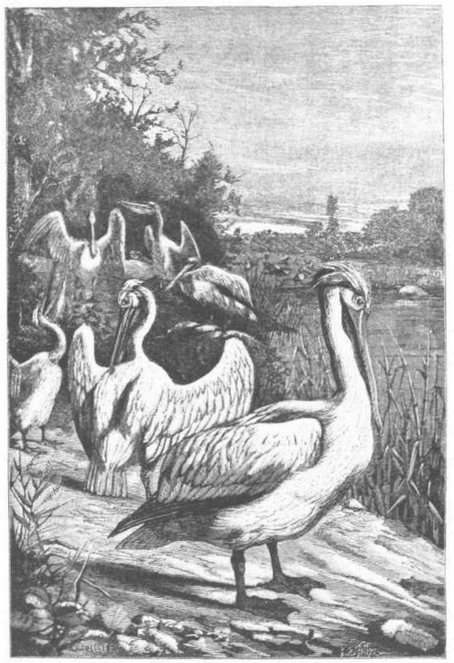

ΟΙ ΠΕΛΕΚΑΝΟΙ.

Ἐν ἀγρίᾳ εὑρισκόμενοι καταστάσει οἱ πελεκάνοι ἐξέρχονται καθ' ἑκάστην πρωΐαν πρὸς ἄγραν εἰς τὰς ἀβαθεῖς λίμνας ἢ τοὺς μικροὺς ποταμούς, κολυμβῶντες ἀδορύβως καὶ βυθίζοντες ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν τὸ πλατὺ ῥύγχος των εἰς τὸ ὕδωρ. Τὸ σῶμά των εἶναι τόσον ἐλαφρὸν ὥστε πλέουσιν ἐπὶ τοῦ ὕδατος ὡς τεμάχιον ψελλοῦ· τοῦτο δὲ προέρχεται ἐκ τοῦ ποσοῦ τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος, τοῦ εὑρισκομένου οὐ μόνον εἰς τὰ ὀστᾶ των ἀλλὰ καὶ μεταξὺ τῶν μυῶνων, ἀμέσως ὑπὸ τὴν ἐπιδερμίδα, ἔνθα ὑπάρχουσιν ἀληθεῖς ἀποθῆκαι ἀέρος. Ὡς ἐκ τούτου οἱ πελεκάνοι μὲ ὅλας τὰς διαστάσεις των ὑψοῦνται ἀκόπως εἰς τὸν ἀέρα καὶ ἐλαφρῶς πετῶσι δι' αὐτοῦ. Συνήθως πετῶσι ἐν ἀγέλαις καὶ ἐν μιᾷ γραμμῇ, ἄλλοτε ὅμως καὶ σφηνοειδῶς· πάντοτε ὅμως διατηροῦσι τὴν ἀπαιτουμένην ἀπόστασιν, ὅπως ὁ εἷς πελεκάνος μὴ ἐνοχλῇ κατὰ τὴν πτῆσιν τὸν γείτονά του. Πάντες ἐκτελοῦσι τὰς αὐτὰς κινήσεις, προτείνουσιν εἰς τὸν ἀέρα τὸ στρογγύλον αὐτῶν στῆθος, καὶ κρατοῦσι τὴν κεφαλὴν ἐστραμμένην πρὸς τὰ ὀπίσω. Ὁσάκις κολυμβῶσι λαμβάνουσι συνήθως τὴν αὐτὴν θέσιν ἐπὶ τῆς γαστρός, ἣν ἔχουσι καὶ ὁσάκις ἀναπαύονται, στρέφοντες τὸν μακρὸν λαιμόν. Ἐν τῷ ὕπνῳ θέτουσι τὸν λαιμὸν μεταξὺ τῶν πτερύγων· ὁ λαιμὸς των εἶναι τοσοῦτον εὐλύγιστος, ὥστε δύνανται νὰ τὸν στρέψωσι πρὸς ὅλας τὰς διευθύνσεις, καὶ εὐκόλως νὰ καθαρίσωσιν ὅλα τὰ μέρη τοῦ σώματός των. Οἱ πόδες των βραχεῖς ἀναλόγως καὶ βαρεῖς δὲν τοῖς ἐπιτρέπουσι νὰ βαδίζωσι πολὺ ἐλευθέρως ἐπὶ τοῦ ἐδάφους· ἐν τούτοις ὅμως τὸ βάδισμά των εἶναι ἐλαφρότερον τοῦ τῶν χηνῶν καὶ ὁσάκις τρέχουσι κτυποῦσι τὰς πτέρυγάς των. Ἐνίοτε δὲ καὶ πηδῶσιν ἐκπέμποντες κραυγὰς ὁμοιότητά τινα ἐχούσας πρὸς τὸν ὀγκηθμὸν τῶν ὄνων· ὅθεν καὶ τὸ ὄνομα ὀνοκρόταλος δοθὲν εἰς τὸ κοινὸν εἶδος τῶν πελεκάνων.

Ὡς πρὸς τὴν διανοητικὴν ἀνάπτυξιν οἱ πελεκάνοι εἶναι ἀνώτεροι πολλῶν παλαμοπόδων

ΟΔΟΣ ΕΝ ΣΡΙΝΑΓΑΡ.

ΣΚΕΥΗ ΧΑΛΚΑ ΤΗΣ ΚΑΣΜΙΡΗΣ.

ἐν ἀγρίᾳ καταστάσει ἐπιδεικνύουσι μεγάλην φρόνησιν ἐν ταῖς χώραις, ἐν αἷς ὑπόκεινται εἰς τοὺς κινδύνους τῆς θήρας· ἀλλαχοῦ ὅμως διάγουσιν ὡς ζῶα ἥμερα πλησιάζοντα ἀφόβως τὰ πλοῖα, ἀπὸ τῶν ὁποίων τοῖς ῥίπτονται τροφαί. Αἱ σχέσεις των πρὸς τὰ ἄλλα ζῶα εἶναι ἀρκούντως φιλικαὶ καὶ ἐν τοῖς ζωολογικοῖς κήποις συνδιαιτῶνται εἰρηνικῶς μετὰ αἰγῶν καὶ κύκνων· ἀλλὰ κυρίως συμπάθειαν μόνον πρὸς τὰ τοῦ εἴδους των πτηνὰ ἐμφαίνουσιν, ἰδίως ὁσάκις συνοδοιποροῦσιν ἢ συνθηρεύουσιν. Ὁ κ. Νόρδμαν εἶδε δοστρυχοειδεῖς πελεκάνους συνθηρεύοντας· "ἀφ' οὗ, λέγει, ἐξέλεξαν κατάλληλον μέρος, μικρὸν ὁρμίσκον γαλήνιον καὶ ἀσάθῃ, ἐτοποθετήθησαν ἐν ἡμικυκλίῳ εὐρεῖ, ἀποτελοῦντες σχῆμα πετάλου· ἡ ἀπόστασις τοῦ ἑνὸς ἀπὸ τοῦ ἄλλου πτηνοῦ ἦτο κανονική, ἀνάλογος πρὸς τὸ μῆκος τοῦ σώματός των· κτυποῦντες τὰς πτέρυγας καὶ ἐυθίζοντες τοὺς λαιμούς των εἰς τὸ ὕδωρ ἐπλησίαζον βραδέως πρὸς τὴν ἐηράν, ὅπως περιστείλωσιν εἰς μικρὸν κύκλον τοὺς ἰχθύς, μεθ' ὃ ἤρχιζε τὸ κοινὸν συσσίτιον." Συστηματικὴ γίνεται ἡ θήρα τῶν πελεκάνων ἐκ μέρους τῶν ἀνθρώπων, διότι ὑπάρχει ἡ ἰδέα ὅτι τὰ ἀδηφάγα ταῦτα πτηνὰ καταστρέφουσι μεγάλας ποσότητας ἰχθύων. Τὸ κρέας τῶν πελεκάνων δὲν τρώγεται ἕνεκα τῆς κακῆς αὐτοῦ ὀσμῆς· μόνον οἱ σάκκοι τοῦ ῥόγχους χρησιμεύουσιν εἰς κατασκευὴν καπνοσακκουλῶν ἢ καὶ μικρῶν πτυαρίων πρὸς ἀντλησιν τοῦ ὕδατος τῶν ἁλιευτικῶν πλοιαρίων. Εἰς τὰς μεσημβρινὰς χώρας τῆς Εὐρώπης συλλαμβάνονται καὶ ζῶντες πελεκάνοι διὰ τοὺς ζωολογικοὺς κήπους, ἕνδια ὑρίσκονται ἀγογγύστως καὶ ἐπὶ πολλὰ ἔτη τὴν αἰχμαλωσίαν. Ἀνεφέρεται πελεκάνος ζήσας ἐν τινι βασιλικῷ κήπῳ τῆς Βαυαρίας τεσσαράκοντα ὅλα ἔτη, καὶ ἕτερος πελεκάνος διατηρηθεὶς ἐν ἡμέρᾳ καταστάσει ἐπὶ ὀγδοήκοντα ὅλα ἔτη· τὸ περίεργον καὶ ἱστορικὸν τοῦτο πτηνὸν παρηκολούθει τὸν αὐτοκράτορα Μαξιμιλιανὸν εἰς ὅλας τὰς ἐκστρατείας του, ποτὲ μὲν παρακολουθοῦν τὸν στρατόν, ποτὲ δὲ ὑψούμενον εἰς τὸν ἀέρα ὑπεράνω τοῦ ἐν πορείᾳ στρατοῦ. Ἕνεκα τῶν πιστῶν του ὑπηρεσιῶν ἐτρέφετο εἰς τὸ γῆράς του δαπάνῃ τοῦ αὐτοκράτορος, ὅστις πρὸς τοῦτο προσδιώρισε τέσσαρα τάλληρα τὴν ἡμέραν. Ἐν τέλει ἀναφέρομεν ὅτι οἱ Ὀθωμανοὶ περιέλαβον τοὺς πελεκάνους εἰς τὰς παραδόσεις των· διηγοῦνται οὗτοι ὅτι οἱ πελεκάνοι ἔλαβον παρὰ τοῦ οὐρανοῦ τὴν ἐντολὴν νὰ προμηθεύωσι τὸ ἀναγκαῖον ὕδωρ εἰς τοὺς τὴν ἔρημον διαβαίνοντας προσκυνητάς, καὶ ὅτι, ὅτε ἐκτίζετο τὸ μέγα τέμενος τῆς Μέκκας ἐκλιπόντος τοῦ ὕδατος εἰς τοὺς κτίστας πελεκάνοι ἔσπευσαν νὰ τοῖς φέρωσι τοῦτο ἐκ μακρῶν ἀποστάσεων, ὅπως ἀποπερατωθῇ τὸ ἔργον.

ΤΟ ΚΑΡΥΟΝ ΤΟΥ ΚΟΛΑ.

Πολὺς λόγος ἐγένετο κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη περὶ τοῦ καρύου τοῦ κόλα, τοῦ προϊόντος τούτου, οὗ ποιοῦνται χρῆσιν αἱ τῆς δυτικῆς Ἀφρικῆς φυλαί. Τὸ κάρυον τοῦτο ἔχει τὰς τονικὰς ἰδιότητας τοῦ τείου, καὶ τοῦτο ὀφείλει ἰδίως εἰς τὴν ἐν αὐτῷ περιεχομένην ποσότητα τῆς καφεΐνης. Τὸ δένδρον, τὸ παράγον τὸ κάρυον τοῦτο, εἶναι δένδρον 10—20 μέτρων ὕψους, μεγαλοπρεπὲς καὶ ὁμοιάζον ἀρκετὰ τὰς παρ' ἡμῖν καστανέας. Ὁ κορμὸς αὐτοῦ εἶναι εὐθύς, κυλινδρικός, τὰ φύλλα εἶναι ὠοειδῆ καὶ ἀνεπτυγμένα, τὰ ἄνθη εἶναι πολλὰ καὶ κοσμοῦνται ὡς λοφίσκοι τὰ ἄκρα τῶν κλάδων. Τὰ ἄρρενα ἄνθη εἶναι μικρότερα τῶν θηλέων. Δὶς τοῦ ἔτους φέρει τὸ δένδρον τοῦτο καρπούς· ὁ δὲ χρόνος τῆς ὡριμάνσεως τῶν πρώτων καρπῶν συμπίπτει πρὸς τὴν δευτέραν ἄνθησιν, ὥστε ταὐτοχρόνως φαίνονται ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἄνθη καὶ καρποί. Πέντε ἤδη ἐτῶν τὴν ἡλικίαν καρποφορεῖ, ἀλλ' ἡ ἀκμή του εἶναι ὅταν φθάσῃ τὸ δέκατον ἔτος, ἡ δὲ ἐτησία συγκομιδή του ἀνέρχεται μέχρι 45 χιλιογράμμων καρπῶν. Ὁ καρπός, ἀρκούντως ὀγκώδης, ἔχει ὄψιν φαιόχρουν, καὶ περιέχει ἀπὸ ἑνὸς μέχρι δεκαδὲ κόκκων λευκῶν ἢ ἐρυθρῶν ἐν τῷ αὐτῷ κελύφῳ. Ὁ κόκκος εἶναι τὸ μόνον μέρος τοῦ καρποῦ, τὸ ὁποῖον μεταχειρίζονται οἱ ἐγχώριοι. Ἡ γεῦσίς του, ὅταν ἦναι νωπός, ὁμοιάζει τὴν γεῦσιν τοῦ φλοιοῦ τῆς ῥοιᾶς, ἀλλ' εἶναι ὀλιγώτερον πικρά. Ξηραινόμενος ὁ κόκκος ἀπόλλυσι τὴν πικρίαν του καὶ καθίσταται γλυκύτερος. Τὸ βάρος τοῦ καρύου εἶναι ἀπὸ 5 μέχρις 25 γραμμαρίων. Ἐν τῇ ἐπιδερμίδι, τῇ περιβαλλούσῃ τοὺς κόκκους, ὑπάρχει οὐσία τις χρωματιστικὴ καὶ κολλώδης. Τὰ κάρυα ταῦτα, δεόντως περιτετυλιγμένα, ἔρχονται εἰς τὴν Εὐρώπην εἰς νωπὴν εἰδέτι κατάστασιν. Αἱ χῶραι, ὅθεν ἰδίως ἐξάγονται, εἶναι ἡ Γαμβία καὶ ἡ Γορέα. Οὐ μόνον ἡ ἐπὶ τόπου κατανάλωσις εἶναι μεγάλη, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐμπόριον τῆς ἐξαγωγῆς ζωηρότατον. Ὅσῳ τοῦτο δυνατὸν τὰ κάρυα τοῦ κόλα πωλοῦνται νωπά, ἅμα ὅμως ἀρχίσουν νὰ ξηραίνωνται, ἐπισπεύδεται ἡ ἀποξήρανσις αὐτῶν εἰς τὸν ἥλιον καὶ τρίβονται εἰς λεπτὴν κόνιν, ἣν οἱ ἰθαγενεῖς ἐν τῷ ἐσωτερικῷ ἀναμιγνύουσιν ἐν τῷ γάλακτι ἢ τῷ μέλιτι, καὶ κατασκευάζουσι ποτὸν διεγερτικὸν καὶ λίαν εὐχάριστον τὴν γεῦσιν· ἀλλαχοῦ πάλιν οἱ καταναλίσκοντες αὐτὰ τὰ μασσῶσιν. Ἡ τιμὴ τῶν καρύων τούτων εἶναι ὑψηλὴ ἀναλόγως τῆς διαδεδομένης αὐτῶν χρήσεως· ἐν τισι μάλιστα χώραις τῆς Ἀφρικῆς ἡ ἐξαγωγὴ δὲν ἐπιτρέπεται. Ἐν Γορέᾳ καὶ ἐν Ἀγίῳ Λουδοβίκῳ ἕκαστον κάρυον τιμᾶται ἀναλόγως τῆς ἐποχῆς, τοῦ μεγέθους καὶ τοῦ σχήματος αὐτοῦ, ἀπὸ 15 μέχρι 50 ἑκατοστῶν τοῦ φράγκου· τὰ πλατέα κάρυα εἶναι καὶ τὰ μᾶλλον περιζήτητα. Εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Νίγερ ποταμοῦ εἷς μόνος κόκκος πωλεῖται ἀντὶ 5 φράγκων, ἐὰν δὲ ἦναι ἐκ τῶν ἀρίστων τιμᾶται ὅσον καὶ δοῦλος.

Ἐν τισι χώραις τῆς κεντρῴας Ἀφρικῆς ἡ κόνις τῶν καρύων τοῦ κόλα ἀνταλλάσσεται μετ' εὐκολίας πρὸς κόνιν χρυσοῦ. Οἱ ἰθαγενεῖς τὴν προτιμῶσι τοῦ καφέ, ὅστις εἶναι παρ' αὐτοῖς πρώτης ποιότητος καὶ ὃν συλλέγουσιν ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ τὸν ἀνταλλάξωσι πρὸς τὰ πολύτιμα ταῦτα κάρυα, τὰ ὁποῖα τοῖς φέρουσιν οἱ ἔμποροι. Ἐν γένει δὲ τὸ κάρυον τοῦ κόλα, νωπὸν μὲν χρησιμεύει ὡς μάσσημα, ξηρὸν δὲ ὡς τροφή· τινὲς τῶν ἰθαγενῶν μασσῶσι τὴν κόνιν καὶ καταπίνουσι τὸν σύελον, διότι τὸ μάσσημα τοῦτο δίδει τόνον εἰς τὰ οὖλα καὶ εἰς τὰ πεπτικὰ ὄργανα. Ὁ ἰατρὸς Δανιὴλ διηγεῖται ὅτι παρά τινι φυλῇ, πασχούσῃ ὑπὸ νοσημάτων τοῦ στομάχου καὶ ὡς ἐκ τούτου ῥεπούσῃ εἰς τὴν αὐτοκτονίαν, ἡ χρῆσις τοῦ καρύου τοῦ κόλα περιέστειλε τὴν ὑποχονδρίαν ταύτην. Ἡ εὐεργετικὴ ἐνέργεια τοῦ καρύου τοῦ κόλα ἐπὶ τῶν πεπτικῶν ὀργάνων ἐκτείνεται καὶ ἐπὶ τοῦ ἥπατος, καὶ προλαμβάνει τὰς διαφόρους αὐτοῦ ἀλλοιώσεις τὰς τοσοῦτον συνήθεις παρὰ τοῖς Ἄραψιν ἰδίως. Τὸ κάρυον τοῦ κόλα μετριάζει καὶ ἐπὶ πολὺ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς πείνης καὶ καθιστᾷ τοὺς ποιοῦντας χρῆσιν αὐτοῦ ἱκανοὺς νὰ ὑπομένωσι κοπιώδεις ἐργασίας καὶ ὁδοιπορίας μακράς. Ὁ ἰατρὸς Κούνεος ἀρχίατρος τοῦ ναυτικοῦ μετεχειρίσθη αὐτὸ ἐπιτυχῶς κατὰ τὴν τελευταίαν χολερικὴν ἐπιδημίαν ἐν τῷ νοσοκομείῳ τῆς Τουλῶνος· ἰδίως δὲ ἔσχε λαμπρὰ ἀποτελέσματα εἰς δύο ναύτας πάθοντας ἐκ γαστραλγίας μετὰ λιποθυμίας. Ἕτερος δὲ ἰατρὸς ἐποιήσατο ἐπιτυχῆ χρῆσιν τοῦ καρύου τούτου εἰς χρονίας διαρροίας καὶ εἰς καρδιακὰ νοσήματα, ὡς αὐτὸς ἐν σπουδαίᾳ μονογραφίᾳ ἐξέθεσεν.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΑ.

Ἡμερολόγιον δημοδιδασκάλου ὑπὸ Βλ. Γ. Σκορδέλη. Ἐν Ἀθήναις 1885. — Μικρὸν μὲν βιβλίον, ἐκ σελίδων 116 συγκείμενον ἀλλὰ τὰ μάλιστα σπουδαῖον διὰ τὴν ὑπόθεσιν, ἣν πραγματεύεται. Ὁ συγγραφεὺς αὐτοῦ, κ. Βλάσιος Σκορδέλης, γνωστὸς ἄλλως τε ἐν τῷ φιλολογικῷ κόσμῳ, δι' ὅρους λίαν ἐπαγωγοῦ καὶ ἐν εἴδει ἡμερολογίου ἐκθέτει τίς εἶναι ἡ παιδαγωγία ἐν τῇ πράξει. "Οἱ διδάσκαλοι, λέγει ἐν "τῷ Προλόγῳ, εἶναι οἱ ἐργάται τῆς ὅλης κινή"σεως καὶ προόδου τοῦ ἔθνους πνευματικῆς τε "καὶ ὑλικῆς, καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἐνέργεια αὐτῶν "εἶναι πολλαπλῆ ἐπεκτεινομένη εἰς τὴν ἤδη "ὁρῶσαν κοινωνίαν καὶ παρασκευάζουσα τελειο"τέραν καὶ βελτίω τὴν νέαν γενεάν." Λόγοι χρυσοί, οὓς πᾶς ὁ ἀναλαμβάνων τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ διδασκαλίαν τῶν νέων ὀφείλει νὰ ἔχῃ πάντοτε πρὸ ὀφθαλμῶν. Ὁ δημοδιδάσκαλος τοῦ κ. Σκορδέλη καταθέτει ἐν τῷ Ἡμερολογίῳ του τὰς διαφόρους ἐντυπώσεις του κατὰ τὸ πρῶτον διδασκαλικὸν του ἔτος, καὶ ὁδηγούμενος ὑπὸ τῆς ἐμφύτου αὐτῷ κλίσεως πρὸς τὸ ἐπάγγελμά του καὶ ὑπὸ τῶν ὀρθοτάτων παρατηρήσεών του παρέχει ἡμῖν ὠφελιμώτατα διδάγματα. Ὁ διδάσκαλος παρίσταται ἐνώπιον ἡμῶν ὁποῖος πρέπει νὰ ἦναι, πρᾶος, ὑπομονητικός, δίκαιος καὶ ἀμερόληπτος, συνάμα δὲ καὶ αὐστηρός. Ἐὰν τοιοῦτοι ἦσαν παρ' ἡμῖν οἱ διδάσκαλοι, τάχιστα ἠθέλομεν ἀποκτήσει νεολαίαν ἀρίστας παρέχουσαν διὰ τὸ μέλλον τῆς φίλης ἡμῶν πατρίδος προσδοκίας. Ἂς μὴ περιορίζωνται οἱ διδάσκαλοι εἰς τὸ τύπτω, τύπτεις, τύπτει, ἀλλ' ἂς ἐννοήσωσιν ὅτι ἡ ἀποστολή αὐτῶν εἶναι εὐρυτάτη καὶ σπουδαία, ἀναλογιζόμενοι ὅτι μορφοῦντες τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν τῶν μαθητῶν αὐτῶν μεγάλην, ἀνεκτίμητον προσφέρουσιν εἰς τὸ ἔθνος ἡμῶν ὑπηρεσίαν.

Μουσικὸν διαγώνισμα ἐν Κερκύρᾳ. Ὁ "Ἕσπερος" ἐν καιρῷ ἀνήγγειλε τὸ μουσικὸν διαγώνισμα τῆς ἐν Κερκύρᾳ Φιλαρμονικῆς Ἑταιρίας. Ἤδη δὲ λίαν ἀσμένως δημοσιεύει τὸ ἀποτέλεσμα αὐτοῦ καὶ τὴν ἔκθεσιν τῶν κριτῶν. Οἱ κριταὶ ἦσαν οἱ κύριοι Δ. Παδοβᾶς, Σ. Δώριας Προσαλέντης καὶ Σπ. Ξύνδας. Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐκθέσεως αὐτῶν, ἥτις ἀποδεικνύει μετὰ πόσου ζήλου καὶ πόσης ἀμεροληψίας οἱ Κύριοι οὗτοι εἰργάσθησαν, ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑταιρίας κ. Ι. Δούσμανης ἀπεσφράγισε τὰ δελτία τῶν βραβευθέντων ἔργων καὶ τοῦ μὲν ἔργου "Ὕμνος πρὸς τὴν πατρίδα", τυχόντος τοῦ πρώτου βραβείου συνθέτης εἶναι ὁ κ. Διον. Ῥοδοθέατος, μουσικοδιδάσκαλος Κερκυραῖος· ἐκ δὲ τῶν τυχόντων δημοσίου ἐπαίνου τῆς μὲν μονῳδίας Qui aime croit συνθέτης εἶναι ὁ κ. Δ. Λαβράγγας, Κεφαλλήν, τῆς δὲ διῳδίας "Ἰουλία καὶ Ῥωμαῖος" ὁ κ. Παῦλος Καρρὲρ μουσικοδιδάσκαλος Ζακύνθιος καὶ τοῦ ἐπιθαλασσίου ἄσματος "ὁ ψαρᾶς καὶ ἡ βαρκοῦλά του" ὁ κ. Σπ. Γρὲκ μουσικοδιδάσκαλος Κερκυραῖος Τὰ ὀνόματα τῶν συνθετῶν ὑπεδέχθησαν οἱ ἀκροαταὶ μετὰ ζωηρῶν ἐπευφημιῶν.

Συγχαίρομεν ἀπὸ καρδίας τῇ φιλαρμονικῇ τῆς Κερκύρας Ἑταιρίᾳ ἐπὶ τῇ εὐγενεῖ καὶ ἀξιοζήλῳ ταύτῃ πρωτοβουλίᾳ καὶ εὐχόμεθα ὅπως καὶ πάλιν παρακινηθῇ νὰ θέσῃ τοιαῦτα διαγωνίσματα, δι' ὧν ἀναμφιβόλως θέλει προαχθῇ καὶ παρ' ἡμῖν ἡ μουσικὴ τέχνη, ἡ τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου μορφοῦσα καὶ τοῖς λαοῖς τάσεις καλὰς καὶ αἰσθήματα εὐγενῆ παρέχουσα.

ΓΝΩΜΑΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ.

Ἡ θρασύτης καὶ ἡ ἀξία ἐνίοτε ἐκλαμβάνονται τὸ ἓν ἀντὶ τοῦ ἄλλου, ὡς ὅλως καὶ ἀδάμας, εἰς τοῦτο δὲ συντελεῖ μάλιστα ἡ θέσις, ἣν ἑκατέρα κατέχει.

Ὁ νοῦς καὶ ἡ καρδία τοῦ ἀνθρώπου συνήθως εὑρίσκονται ἐν διαφωνίᾳ, ὡς συμπολίτευσις καὶ ἀντιπολίτευσις ἐν τοῖς κοινοβουλίοις. Ἀξιέπαινος εἶναι ἐκεῖνος, τοῦ ὁποίου αἱ δύο αὗται δυνάμεις ὑποχωροῦσιν ἀλλήλαις κατὰ τὰς ὑπαγορεύσεις τοῦ ὀρθοῦ λόγου καὶ τῶν αἰωνίων νόμων.

Κατὰ τί διαφέρουν αἱ προσπάθειαι ἐν τῷ βίῳ ἑνὸς κοινοῦ ἀνθρώπου καὶ ἑνὸς ἀληθοῦς φιλοδόξου; Ὅτι ὁ πρῶτος προσπαθεῖ νὰ ζήσῃ, καὶ ὁ δεύτερος προσπαθεῖ νὰ μὴ ἀποθάνῃ.

Ἡ συναναστροφὴ ἀμαθοῦς ἀνθρώπου δύναται τὸ πολὺ νὰ σκοτώσῃ τὸν καιρόν μας, κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον· ἡ συναναστροφὴ δὲ σοφοῦ δύναται νὰ τὸν γονιμοποιήσῃ.

Μ. Μ., ἐν Ζιμνίτσῃ.

Αἴνιγμα 323.

Ἀστὴν μεγάλην μου ἀγκάλην
τὸ πᾶν ἄρχεται καὶ φθίνει,
καὶ ὁ λάρυγξ μου καὶ κόσμους
κι' ἱστορίας καταπίνει.
Μόνον ὅταν τοῦ ἀπείρου
εὑρεθῇ ποτε τὸ τέρμα,
τότε μόνον ἴσως παύσει
καὶ τοῦ δρόμου μου τὸ ῥεῦμα.

Μ. Μ. ἐν Ζιμνίστῃ.

Αἴνιγμα 324.

Ἐντὸς ἔτους καὶ γεννῶμαι
καὶ γηράσκων ἀποθνήσκω·
Εἰς ἓν ἔτος πλὴν γεννῶμαι
καὶ εἰς ἄλλο πάντα θνήσκω.

Ὁ αὐτός.

Αἴνιγμα 325.

Φθάσας ἑσπέραν κεκμηκὼς
Εἰς πενιχρὸν χωρίον,
Ν' ἀναζητήσω ἔσπευσα
Εὐθὺς ξενοδοχεῖον.

"Καλῶς μᾶς ἦλθες, κύριε,"
Εἶπεν ὁ ξενοδόχος.
Ἦτο ἀνὴρ περιχαρὴς
Καὶ προσηνὴς ἐξόχως.

"Ἰδού, μοί εἶπεν, ὁ κοιτών.
— Πλήν, εἶπον, καὶ τὸ πρῶτον;
Μ' ἔβλεπεν οὗτος κεχηνώς
Ἐν ᾧ ἐγὼ ἠρώτων.

"Τί νά σου εἴπω, κύριε,
Τοιοῦτον ἡμεῖς πλοῦτον
Δὲν ἔχομεν. Τὸ δεύτερον
Εἶναι βαρὺ τοσοῦτον!"

— Τὸ ὅλον, λέγω, ὅδς λοιπόν.
"Ποῦ, εἶπε νὰ τὸ εὕρω;
Κἂν ἂν εἰς τὸ χωρίον μας
Ὑπάρχῃ, δὲν ἠξεύρω.

Ὑπὸ τοῦ κόπου ἡττηθείς,
— Καλά, τῷ ἀπεκρίθην·
Ἔπεσα εἰς τὴν κλίνην μου
Κ' εὐθὺς ἀπεκοιμήθην.

Ρ.

Προβλήματος 326.
(Ἀριθμητικόν).

Νὰ διαιρεθῇ ὁ ἀριθμὸς 64 εἰς τέσσαρα μέρη τοιαῦτα, ὥστε ἂν τὸ μὲν πρῶτον αὐξηνθῇ κατὰ 3, τὸ δεύτερον ἐλλαττωθῇ κατὰ 3, τὸ τρίτον διαιρεθῇ διὰ τοῦ 3, καὶ τὸ τέταρτον πολλαπλασιασθῇ ἐπὶ 3, τὰ τέσσαρα προκύπτοντα ἐξαγόμενα νὰ ἦναι ἴσα. Ποῖα εἶναι τὰ μέρη ταῦτα;

Γ. Ἀθανασιάδης, ἐν Ἀθήναις.

Πρόβλημα 327.
(Ἀριθμητικόν).

Κύριός τις κατέθηκεν ἐν κρύπτῃ χρηματικόν τι ποσόν, ἀλλ' ὁ ὑπηρέτης αὐτοῦ ἔκλεψε μέρος τῶν χρημάτων· ὑπελείφθη δὲ οὗτω ποσότης 200 δραχμῶν ἐν τῇ κρύπτῃ. Ὁ κύριος θέλων νὰ συμπληρώσῃ τὰ ὑπολειφθέντα χρήματα μέχρι τοῦ ἀρχικοῦ ποσοῦ ἀναγκάζεται νὰ τὰ τοκίσῃ πρὸς 8% ἐπὶ τέσσαρα ἔτη. Πόσαι ἦσαν αἱ ἐν τῇ κρύπτῃ δραχμαί, καὶ πόσαι αἱ κλαπεῖσαι;

Ὁ αὐτός.

Πρόβλημα 328.

* * * * * * *
η δ υ ι κ α τ
ρ η κ ω ρ ο τ
* * * * * * *

Συμπληρωθήτωσαν οἱ ἀστερίσκοι διὰ γραμμάτων, ὅπως σχηματισθῶσι, ὁριζοντείως ἀναγινωσκόμενα, δύο ὀνόματα ἐθνικά, καθέτως δὲ ἑπτὰ λέξεις.

Ν.

Πρόβλημα 329.

* σ*κ*φ*ντ** *μ***ζ** τ* *νθρ*κ* *στ*ς
*ν*μμ*ν*ς μ*ν κ**** *σθ*σμ*ν*ς δ* ρ*π**ν**.

Ἐλλείπουσι τὰ φωνήεντα.

Δ. Ι. Κ., ἐν Τεργέστῃ.

ΛΥΣΕΙΣ.

Αἰνίγματος 317.
Γυνή — γῆ.

Αἰνίγματος 318.
Ποιμήν. Π — μήν.

Αἰνίγματος 319.
Ξανθός — Ἄνθος.

Προβλήματος 320.

Σ Α Λ Α Μ Ι Σ
ω δ υ λ ε σ ι
Μ Α Ρ Α Θ Ω Ν
α μ α ς η ς α.

Προβλήματος 321.

Τὸ ἀρχαῖον ῥητόν, ὅπερ ὁ πρωτόπειρος στοι χειοθέτης δὲν ἠδυνήθη νὰ εὕρῃ, εἶναι τὸ ἑξῆς
"Ἀργεῖν αἰὼν ἑορτή."

Προβλήματος 322.

Ὦ ἡμέραι εὐτυχίας! Ἔρως εἰσχωρῶν λαθραίως
Τὰς νεανικάς μας τότε κατελάμβανε καρδίας·
Τὸν καρπὸν τοῦ ἔρωτός μας τότ' ὡρίμασε ταχέως
Τοῦ ἡλίου τὸ φλογῶδες καὶ θερμὸν τῆς μεσημβρίας.

Κ. Α. Μ. ἐν Βιέννῃ. Τὸ ἄρθρον περὶ Φάουστ καὶ ἡ μετάφρασις τῆς τελευταίας σκηνῆς, ἅπερ δικαίως ἤρεσαν ὑμῖν, ἐγράφησαν παρὰ τοῦ κ. Π. Ματαράγκα, προξένου τῆς Ἑλλάδος ἐν Βραΐλᾳ. Τὸ ὄνομα παρελείφθη ἐν ἀρχῇ ἀκουσίως ὑπὸ τοῦ στοιχειοθέτου. Ἐλυπήθημεν διὰ τὴν παραδρομὴν ταύτην. — **κ. Δ. Ε. ἐν Κωνσταντινουπόλει.** Ἀντίτυπον ἐλήφθη· ἐνεγράφημεν ὑμᾶς συνδρομητὴν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ Ε'. ἔτους, ἤτοι ἀπὸ τοῦ παρόντος τεύχους, ὅπερ ἀποστέλλεται ὑμῖν. — **κ. Α. Γ. ἐν Βουκουρεστίῳ.** Περικαλύμματα τοῦ Ἑσπέρου, ὡς γνωρίζετε, δὲν ἀποστέλλονται εἰμὴ ἐπὶ προκαταβολῇ τοῦ τιμήματος. Τὸ δὲ ἔμβασμα γίνεται εὐκολώτατα διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς. — **κ. Α. Κ. ἐν Σμύρνῃ.** Τὰ ὀνόματα τῶν νέων συνδρομητῶν ἐνεγράφησαν ἐν τῷ καταλόγῳ κατὰ τὴν σημείωσίν σας. Εὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν φροντίδα. Οἱ ζητηθέντες τόμοι χρυσοδεδεμένοι ἀποσταλήσονται προσεχῶς διὰ κιβωτίου. **κ. Κ. Δ. ἐν Καΐρῳ.** Περιμένομεν τὸ τίμημα· ἐν τοσούτῳ λάβετε τὴν καλωσύνην νὰ γράψητε ἡμῖν καθαρώτερον τὸ ὄνομα τοῦ φίλου σας, ὅπως μὴ συμβῇ ἀταξία περὶ τὴν ἀποστολὴν τοῦ φύλλου. Ὡς πρὸς τὰ ἄλλα ἔχει καλῶς.

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ.

Τῇ 15/27 Ἰουνίου 1885 ἐκδίδεται τὸ ὑπ' ἀρ. 100 τεῦχος τοῦ ἡμετέρου Περιοδικοῦ. Ὁ "Ἕσπερος" τακτικῶς καὶ ἀνελλιπῶς ἐκδοθείς καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦτο, εἰσέρχεται διὰ τοῦ ἀριθμοῦ τούτου εἰς τὴν δευτέραν ἑκατοντάδα τῶν τευχῶν. Ἄρχεται δὲ δι' αὐτοῦ καὶ τῆς προαγγελθείσης δημοσιεύσεως τῶν καλλιτέρων ἔρτων τῶν νεωτέρων ἡμῶν ποιητῶν, χαίρων ὅτι δύναται νὰ προσφέρῃ τοῖς φιλομούσοις αὐτοῦ συνδρομηταῖς καὶ ἀναγνώσταις καὶ νέον παράρτημα. Ἡ συλλογὴ τῶν ποιητικῶν ἔρτων ἄρχεται διὰ τῆς δημοσιεύσεως ποιημάτων τοῦ Ἀθανασίου Χρηστοπούλου, τοῦ Ἀνακρέοντος τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος.

ΤΙΜΗ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΕΩΣ 50 ΦΟΙΝ. ΤΟΝ ΣΤΙΧΟΝ. — **ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ELSTER-STRASSE 19. LEIPZIG.**

Παρακαλοῦνται οἱ ἐπιστέλλοντες πρὸς τὸν Ἕσπερον νὰ πέμπωσι τὰ χειρόγραφα καθαρῶς γεγραμμένα, τὰ ὁποῖα δημοσιευόμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται.

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟΝ

ΤΩΝ ΑΤΜΟΠΛΟΙΩΝ ΤΟΥ ΕΝ ΤΕΡΓΕΣΤΗι ΑΥΣΤΡΟ-ΟΥΓΓΡΙΚΟΥ ΛΟΥΔ.

Ἀναχωρήσεις ἐκ Τεργέστης·

ΓΡΑΜΜΗ ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΝ ΙΝΔΙΩΝ ΚΑΙ ΚΙΝΑΣ (διὰ τῆς διώρυγος Σουέζ), εἰς Χόγκ-Κόγκ, διὰ Βρεντησίου, Πόρτο-Σαΐδ, Ἄδεν, Βομβάης, Κολόμβου, Πέναγγ καὶ Σιγγαπώρης τῇ α'. ἑκάστου μηνὸς εἰς τὰς 4 μ. μ.

Εἰς Καλκούτταν διὰ Πόρτο-Σαΐδ, Σουέζ, Ἄδεν καὶ Κολόμβου τῇ 15 Ἰανουαρίου, 15 Φεβρουαρίου, 15 Μαρτίου, 15 Αὐγούστου, 15 Σεπτεμβρίου, 15 Ὀκτωβρίου, 15 Νοεμβρίου καὶ 15 Δεκεμβρίου εἰς τὰς 4 μ. μ.

Ἐπὶ τῆς γραμμῆς Τεργέστης-Βομβάης τὰ ἀτμόπλοια θέλουσι διανύει 10 μίλια τὴν ὥραν, μεταξὺ δὲ Βομβάης καὶ Χόγκ-Κόγκ 9 μίλια.

ΓΡΑΜΜΗ ΑΙΓΥΠΤΟΥ. Ἑκάστην Παρασκευὴν εἰς Ἀλεξάνδρειαν διὰ Κερκύρας (συγκοινωνία πρὸς τὸ Πόρτο-Σαΐδ καὶ τὴν Συρίαν).

ΓΡΑΜΜΗ ΑΝΑΤΟΛΗΣ. Ἑκάστην Τρίτην εἰς τὰς 4 μ. μ. εἰς Ἑλλάδα μέχρι Σμύρνης, ἐναλλὰξ διὰ Φιουμίου, Βρεντησίου, Πειραιῶς, καὶ διὰ Ἀγκῶνος κτλ.

Τὴν Τετάρτην (ἑκάστην δευτέραν Τετάρτην ἀπὸ 10 Ἰανουαρίου) τῇ 6 μ. μ. εἰς Φιούμιον, Κέρκυραν, Πάτρας, Κατάκωλον, Καλάμας, Πειραιᾶ, Θεσσαλονίκην, Θεσσαλίαν μέχρι Κωνσταντινουπόλεως.

Τὸ Σάββατον τῇ 2 μ. μ. εἰς Κωνσταντινούπολιν μὲ προσέγγισιν εἰς Κέρκυραν καὶ Πειραιᾶ· εἶτα δὲ ἐκ Πειραιῶς εἰς Σύρον, Κρήτην, Σμύρνην, Συρίαν, Θεσσαλίαν, καὶ διὰ Κωνσταντινουπόλεως εἰς τοὺς λιμένας τοῦ Εὐξείνου Πόντου (τῆς μαύρης θαλάσσης) καὶ τοῦ Δουνάβεως.

ΕΙΣ ΤΥΝΙΔΑ κατὰ δεκαπενθημερίαν, τὴν Πέμπτην ἀπὸ τῆς 4 Ἰανουαρίου εἰς τὰς 4 μ. μ. διὰ Ἀγκῶνος, Βάρης, Βρεντησίου, Μεσσήνης, Κατάνης, Συρακουσῶν καὶ Μελίτης (Συγκοινωνία ἐν Ἀγκῶνι διὰ Φιούμιον καὶ ἐκ Φιουμίου).

Εἰς ΔΑΛΜΑΤΙΑΝ τὴν Τρίτην, Πέμπτην καὶ Σάββατον ἑκάστης ἑβδομάδος.

Πλειοτέρας πληροφορίας δίδει ἡ ἐν Τεργέστῃ Διεύθυνσις καὶ τὸ Γενικὸν Πρακτωρεῖον τοῦ αὐστρο-ουγγρικοῦ Λόυδ ἐν Βιέννῃ (Schwarzenberg-Platz ἀρ. 6).

[20

ΟΥΑΛΤΕΡΟΥ ΒΕΣΑΝΤ.

Η

ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΤΩΝ ΑΝΔΡΩΝ.

Μετάφρασις ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ

ὑπὸ

Ε. Μ. Α.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

1885.

Τὸ ἐπαγωγὸν τοῦτον μυθιστόρημα εὕρηται παρὰ τῷ κ. Σπ. Κουσουλίνῳ, βιβλιοπώλῃ.

M. MINGHETTI.

Τὰ πολιτικὰ κόμματα καὶ ἡ τούτων ἐπέμβασις εἰς τὰ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς διοικήσεως.

Μετάφρασις ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ καὶ εἰσαγωγὴ

Γ. Μικονίου

διδάκτορος τῆς Νομικῆς.

ΕΝ ΛΕΙΨΙΑι

W. DRUGULIN

1885.

Εὕρηται παρὰ τῷ τυπογραφείῳ W. DRUGULIN ἐν Λειψίᾳ, καὶ τιμᾶται φράγκων 5.

ΑΓΝΗΣ ΣΜΙΘ

ΒΛΕΜΜΑΤΑ

ΕΠΙ ΤΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΒΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΟΠΙΟΓΡΑΦΙΑΣ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ·

Τρικυμία ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ Ὠκεανῷ — Πρῶται ἐντυπώσεις ἐν Ἀθήναις — Ἐν Ἀθήναις — Τὸ Σούνιον καὶ ὁ Ὑμηττός — Ὁ Μαραθὼν καὶ ἡ Αἴγινα — Ὁ ἰσθμὸς τῆς Κορίνθου καὶ ἡ Ἀκροκόρινθος — Αἱ Μυκῆναι καὶ ἡ Ἀργολικὴ πεδιάς — Ἐν Σπάρτῃ — Παρὰ τὸν Ταΰγετον — Ἐπὶ τῆς Ἰθώμης — Τὸ Πάσχα ἐν μονῇ — Ἀπὸ τῆς μονῆς εἰς Κρέκι — Ἐν Ὀλυμπίᾳ — Ἀπ' Ὀλυμπίας εἰς Μέγα Σπήλαιον — Ἐκδρομὴ εἰς τὴν Στύγα — Ἑλληνικὴ φιλοξενία — Δυσχέρειαι — Θύελλα ἐπὶ τοῦ Παρνασσοῦ — Ἀπὸ τοῦ Παρνασσοῦ εἰς Κέρκυραν — Ἡ γλῶσσα καὶ ὁ χαρακτὴρ τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων — Τρόπος τοῦ περιοδεύειν ἐν Συρίᾳ καὶ ἐν Ἑλλάδι.

Μετάφρασις Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΥ.

Τὸ παρὸν βιβλίον, ἐκ 16 τυπογραφικῶν φύλλων εἰς σχῆμα μεγάλου 8ου συγκείμενον, καὶ περιέχον πολλὰς καλλιτεχνικὰς εἰκόνας καὶ χάρτην τῆς Ἑλλάδος, ἐν Ἀγγλίᾳ ἐπὶ τούτῳ κατασκευασθέντα, ἐξεδόθη κομψῶς καὶ πολυτελῶς δεδεμένον.

Τιμὴ Φράγκων 7.

ΕΝ ΛΕΙΨΙΑι ΤΥΠΟΙΣ Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ.

ΤΟ ΠΕΡΙΚΑΛΥΜΜΑ ΤΟΥ ΕΣΠΕΡΟΥ.

Ἕκαστον τῶν κομψῶν τούτων καὶ ἐπιχρύσων περικαλυμμάτων τιμᾶται μαρκῶν 5 (ἤτοι φράγκων 6.25) καὶ ἀποστέλλεται ἐλεύθερον ταχυδρομικοῦ τέλους.

☞ Ἐπειδὴ κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τινὲς τῶν Κυρίων συνδρομητῶν ἠμέλησαν νὰ ἐμβάσωσι τὸ τίμημα τῶν παραγγελθέντων περικαλυμμάτων, καὶ ὡς ἐκ τούτου προέκυψεν ἐπαισθητὴ ζημία, ἡ Διεύθυνσις ἔλαβε τὸ γενικὸν μέτρον νὰ μὴ ἀποστέλλῃ τοῦ λοιποῦ ἐπ' οὐδεμιᾷ προφάσει περικάλυμμα ἄνευ τῆς προκαταβολῆς τοῦ τιμήματος αὐτοῦ.

Διευθυντὴς καὶ ἐκδότης· Δρ. Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΣ ἐν ΛΕΙΨΙΑι. ELSTER-STR. 19.

Χαρτοπωλεῖον· Β. ΣΙΓΙΣΜΟΥΝΔΟΥ ἐν Βερολίνῳ, Φραγκοφόρτῃ καὶ Λειψίᾳ. — Τύποις· Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ ἐν Λειψίᾳ.